

Jubileumsskrift

1955 - 1985

In hoc signo vinces
«I dette tegn skal den seire»

Forord

For mere enn 40000 soldater og befal står Infanteribataljon nr. 2 på Skjold som et begrep med innhold som nok har satt spor i minnet til den enkelte.

Redaksjonskomiteen har hatt som målsetting gjennom dette jubileumsskriftet å tegne ned noe av det typiske ved avdelingen og sette den enkeltes innsats inn i et større stykke samtidshistorie. Et av disse typiske forhold er den raske personellrulleringen. Dette har gjort redaksjonskomiteens arbeid vanskelig fordi det har vært få personer å spørre, men takket være blant annet Johanne Voldens arbeid mener vi at skriftet skulle gi et rimelig godt bilde av historien.

Det sier seg selv at det ikke er mulig å distribuere skriftet til alle som har tjenestegjort ved avdelingen. Vi har derfor valgt å distribuere skriftet til en rekke instanser som selv har informasjon og historie som hovedoppgave, og håper gjennom dette at innholdet kan brukes direkte eller som kilde i en videre distribusjon.

Vi takker også våre annonsører i det lokale næringsliv som har gjort skriftet mulig.

RED.

Ansvarlige:

Major	Steinar Hjertnes
Undervisningsleder	Arnold Berggren
Løytnant	Hans-Jacob Rødø
Løytnant	Bjørnar Johnsen
Løytnant	Svein Smolan
Kontorassistent	Eva Sørgård
Menig	Eskil Odberg
Menig	Per Erik Moen
Menig	Christopher Hansteen

Innhold

	Side
Hilsen fra sjef Bn 2/Brig N	3
Hilsen fra Målselv kommune	4
Bn 2's 30-års historie	5
Bn-sjefer 1955 — 1985	14
Kp-sjefer 1955 — 1985	16
Forts.: Bn 2's 30-års historie	18
Ho Petra på Øvergård	19
Kongebunkeren	20
Den Grifulde Mauks Orden	22
Orientering om Den Grifulde Mauks Orden	23
Historier —/Maukeborgere vi husker	24
Bataljonens oppgave; nåtid og framtid	26
Vakta i porten av Arne Lyngås	28
Godt militært/sivilt samarbeid	29

Hilsen fra sjef Bn 2/Brig N, Oblt Ole Silseth

Jeg føler en spesiell glede over å være sjef for Bn 2 ved dette jubileum, da jeg har større tilknytning til Bn 2 enn til andre avdelinger jeg har tjenestegjort ved. Dette skyldes selvsagt at jeg har hele 4 perioder ved bataljonen, den første allerede fra januar 1957. Dette har satt meg istand til å følge utviklingen, nesten fra den første start. 30 år er ingen lang periode, i alle fall føler ikke jeg det slik. Bn 2 er derfor en ung og vital jublant.

Helt fra første stund har bataljonen hatt som ledetråd å skape et godt forhold til det sivile samfunn i Øverbygd og kommunen forøvrig. Jeg tror bestemt vi har lyktes i dette i alle disse år. Kanskje anstrengte vi oss mere før, men også i dag er forholdet meget bra. Dette skyldes ikke minst det store innslag av bygdefolk og befal som har tjenestegjort her i en lang periode. Disse har med sin gode kontaktflate vedlikeholdt det gode forhold. Jeg vil gjerne sende en hilsen til alle i Målselv kommune, med ordfører Kåre Finbakken i spissen, og takke for et positivt og godt samarbeide.

Bn 2 var på mange måter heldig som ble forlagt til Skjold. Leiren ble bygd fra grunnen, og de enkelte bygninger og funksjoner kunne ordnes på en grei og oversikkelig måte. Leiren har blitt godt vedlikeholdt, og fremstår i dag som en av de bedre i Nord-Norge, likevel er det en rekke ting man savner eller skulle ha forbedret.

Jeg vil gjerne her rette en takk til personellet i Skjold Garnisonsforvaltning, tidligere Plasskommandantskap, for det arbeide de har lagt ned for å vedlikeholde og administrere garnisonen.

Bn 2 har alltid hatt ry på seg for å være en utholdende og tøff feltbataljon som fikk de vanskelige oppdrag. Jeg takker tidligere sjefer og annet befal som har bidratt til dette gode omdømme. Bataljonen er fortsatt en avdeling befal søker seg til. Rekrutteringsproblemer har det sjelden vært, noe som vel skyldes at befalet finner seg til rette og de føler de utdanner gode og veltilpassede avdelinger.

Bataljonen vil om kort tid bli organisert til bataljon 90. Dette vil ikke innebære fundamentale forandringer, men gjøre den til en enda mere moderne og effektiv stridsenhet. Jeg vil også ønske fremtidige sjefer og befal lykke til ved bataljonen og dette hyggelige tjenestested.

Avslutningsvis håper jeg vi vil få en verdig og fin jubileumsfest for den jublant vi alle er stolte av og glade i. Tillat meg også å sende en hilsen til H.M. Kongen og H.K.H. Kronprinsen. H.K.H. Kronprinsen besøkte bataljonen for annen gang i 1983.

*Ole J. Silseth
Oberstløytnant/Bataljonsjef*

Hilsen fra Målselv kommune

På vegne av Målselv kommune vil jeg benytte denne anledning til å sende mine gratulasjoner til Infanteribataljonen på Maukstadmoen i forbindelse med 30-års jubileet i år.

Etableringen av Brigade Nord i Indre Troms på 1950-tallet kom naturlig nok til å sette sitt preg på utviklingen i Målselv kommune og i lokalsamfunnet i årene framover. Etableringen førte til en hektisk bygge- og anleggsvirksomhet i flere år, noe som førte til positive ringvirkninger for sivilsamfunnet. Folketallet økte raskt, og mange nye arbeidsplasser for sivilbefolkningen kom så og si over natta. Selv om kommunen vel var lite forberedt på sin oppgave som vertskommune for store deler av Brig-N, ble de kommunale forpliktelser og oppgaver løst på en tilfredsstillende måte for alle parter. Grunnlaget for det gode samarbeidet mellom Forsvaret og kommunen ble nok lagt allerede under de travle utbyggingsårene på 50-tallet.

Gjennom Forsvarets virksomhet er stedsnavn i Målselv blitt kjent over hele landet. Stedsnavn som Skjold, Heggelia, Bardufoss etc. vekker nok til live minner hos mang en gammel veteran ut over det ganske land. For de fleste er førstegangstjenesten ved Brig-N blitt det første møtet med Indre Troms.

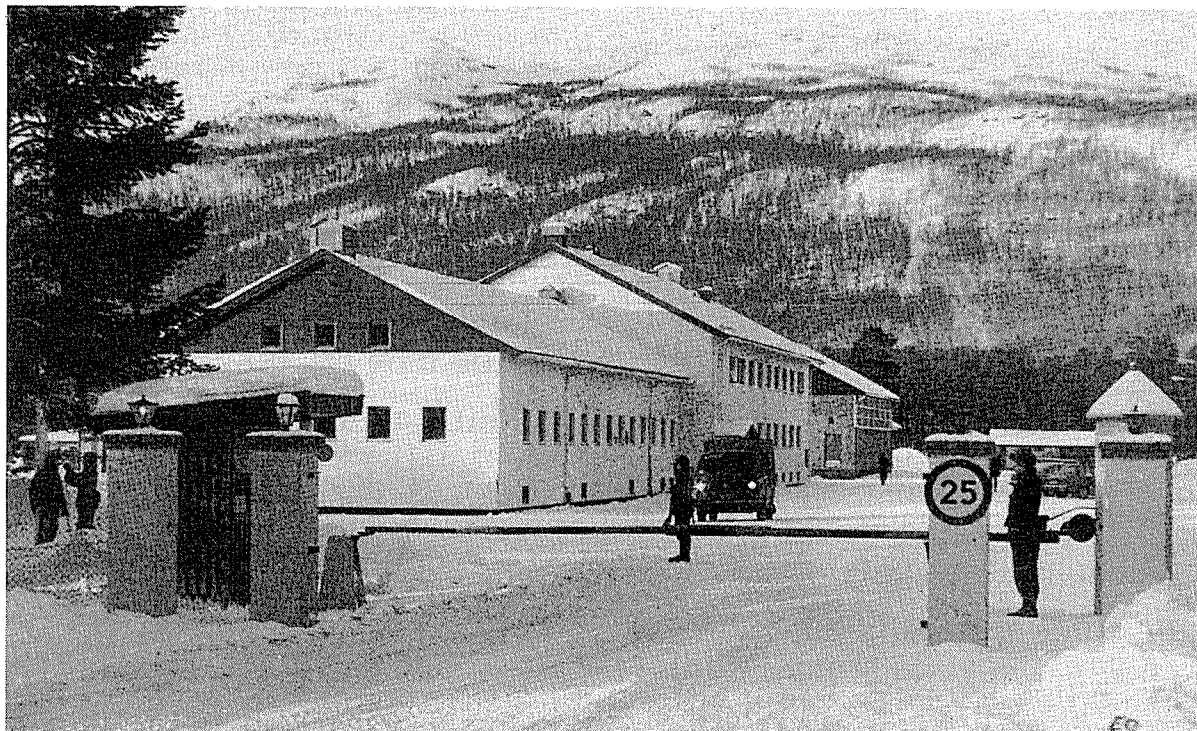
La meg til slutt få hilse til de mange bataljonsjefer, befal og militære mannskaper som har tjenestegjort ved 2. bataljon på Skjold gjennom 30 år. Mange av dem har gjennom et aktivt engasjement i lokalsamfunnet skaffet seg nære venner og bekjentskaper i kommunen.

Lykke til med feiringen av 30-årsjubileet.

*Med hilsen
Kåre Finbakken
ordfører*

Bn 2's 30-års historie

Av undervisningsleder I Arnold Berggren

Da en nå skal feste på papiret Bn 2's historie over et så langt tidsrom som 30 år, er det mange ting en gjerne vil ta med, men bl.a. på grunn av den plassen som er til disposisjon, må det bare bli det viktigste.

Jeg skal på de neste sidene forsøke å gi et bilde av hva Bn 2 har stått for siden opprettelsen og fram til i dag. Men først vil jeg få nevne litt om Målselv kommune.

Vertskommunen Målselv

Målselv kommune er på om lag 3 500 kvadratkilometer, og har i dag godt og vel 7 700 innbyggere. I tillegg kommer menige mannskaper tilhørende Brigaden i Nord-Norge. Disse er forlagt her i garnisonen og i Heggelia-området. Videre menige mannskaper ved Bardufoss flystasjon.

Øverbygd ble utskilt som egen kommune i 1925, for så å bli innlemma igjen i Målselv i 1964.

Om lag 6 km lenger oppe i dalen har vi tettstedet Holt. Her møtes tre dalfører: Rostadalen, Dividalen og Tamokdalen. Elvene fra disse tre dalene møtes på samme sted, og danner Målselva. Opprinnelig var det samene som flytta med sine reinhjorder i distriktene her. De holdt seg her om sommeren, og i Nord-Sverige om vinteren. De kunne fortelle at her i Øverbygd var det store skoger med masser av vilt, fisk i elver og vatn, gode beiter og store muligheter for dyrking av jord. Slike fortellinger måtte naturlig nok virke fristende for de som slet hardt for sitt utkomme på den andre sida av riksgrensen. I 1790 flytta Tomas Tomassen fra Nord-

Sverige sammen med sin familie hit for å slå seg ned. Det står en minnestein over han i Holmen leir. Hver 17. mai er det blitt tradisjon å legge ned krans ved bautaeen hans.

I perioden 1800—1860 ble det virkelig fart i bosetninga her. En kan i første rekke takke en fogd ved navn Jens Holmboe for det. Han fikk østerdøler til å dra nordover for å bosette seg i Målselvdalen. Mange gårdsnavn minner om Østerdalen. Det samme gjør språket, det er ekte østerdalsk. Målselv og nabokommunen Bardu er «språkøyer» i Nord-Norge.

Skjold, Maukstadmoen, Øverbygd

Navnet Skjold stammer opprinnelig fra Skjold i Ryfylke. En innvanderer kalte gården sin ved samme navn. Denne gården ligger om lag 1 km sør for garnisonen.

Maukstadmoen har sin opprinnelse i gården Maukstad som ligger like ved leiren. Navnet har sannsynligvis forbindelse med Mauken, fjellområdet vest for garnisonen.

Holmen leir ble i eldre tider kalt for Killingholmen, dette fordi den om sommeren ble brukt som beitested for killinger og andre ungdyr. Seinere ble navnet Storholmen vanlig, og i dagligtale nå sier en bare Holmen.

Øverbygd er kommet til seinere — den øverste delen av dalen.

Tyskerne var her før oss

Under 2. verdenskrig satte tyskerne i gang bygging av en leir her i Øverbygd. Det var bl.a. hit de kom da de måtte trekke seg ut av Russland og Finland etter nederlaget der.

Både området hvor Maukstadmoen og Holmen ligger ble bebygd og tatt i bruk. Før krigen var det stor furuskog på Maukstadmoen, men så godt som alt av drivverdig skog ble uthogd for å skaffe tyskerne tomter og samtidig byggematerialer. Tyskerne bygde en rekke store brakker for forlegning av befall og mannskaper, også lagerbrakker, bl.a. fryseri. Størrelsen av disse brakkene kan en se ved å ta turen til Øverbygd Trevarrefabrikk. Det er ei tidligere tyskerbrakke. Videre ble det anlagt fangeleir for russiske krigsfanger. Det er en gravplass for russiske krigsfanger på Haraldshaugen.

Etter frigjøringa i 1945 ble mesteparten av tyskernes anlegg revet. En del av trematerialene ble sendt nordover til Finnmark og brukt i gjennombygginga av denne landsdelen. Alt ble derfor bygd opp fra nytt av da en i 1953 bestemte at en del av Brigaden skulle legges hit.

Bestemmelsen blir tatt

I april 1953 kom den siste kontingent av Tysklandsbrigaden tilbake til Norge. Den ble da oppløst. I løpet av sommeren 1953 ble det bestemt at det skulle opprettes en stående brigade i Nord-Norge. Opprinnelig ble de som seinere skulle utgjøre Infanteribataljon nr. 2 forlagt på Trandum. Sammen med noen andre avdelinger gikk de under betegnelsen «Gruppe S/Brig 12».

I løpet av sommeren ble det foretatt nye vurderinger, slik at den første oppsetningen fra Trandum høsten 1953 ble omgjort til Infanteribataljon nr. 1/Brig S.

Leiren må først bygges

Det ble sommeren/høsten 1953 satt i gang et stort byggeprogram på Maukstadmoen og Holmen. Det ble rene Klondyke i Øverbygd. Arbeidere av ulike slag i stort antall fant vegen hit. Det var folk fra nærområdet og tilreisende. Sikkert var det at mange blant disse arbeiderne fra nærområdet også hadde vært med på å bygge opp leirene for tyskerne.

Det skulle bygges mye på kort tid, for det hasta med å få etablert seg. Det ble kjørt mange lass med sement fra Storsteinnes til Øverbygd i de dager. Det samme med trematerialer og andre bygningsartikler. Støpesand ble henta 8 km fra leiren. Det er ennå i dag godt synlig at det ble henta ut mange kubikkmeter sand på Solbergnes.

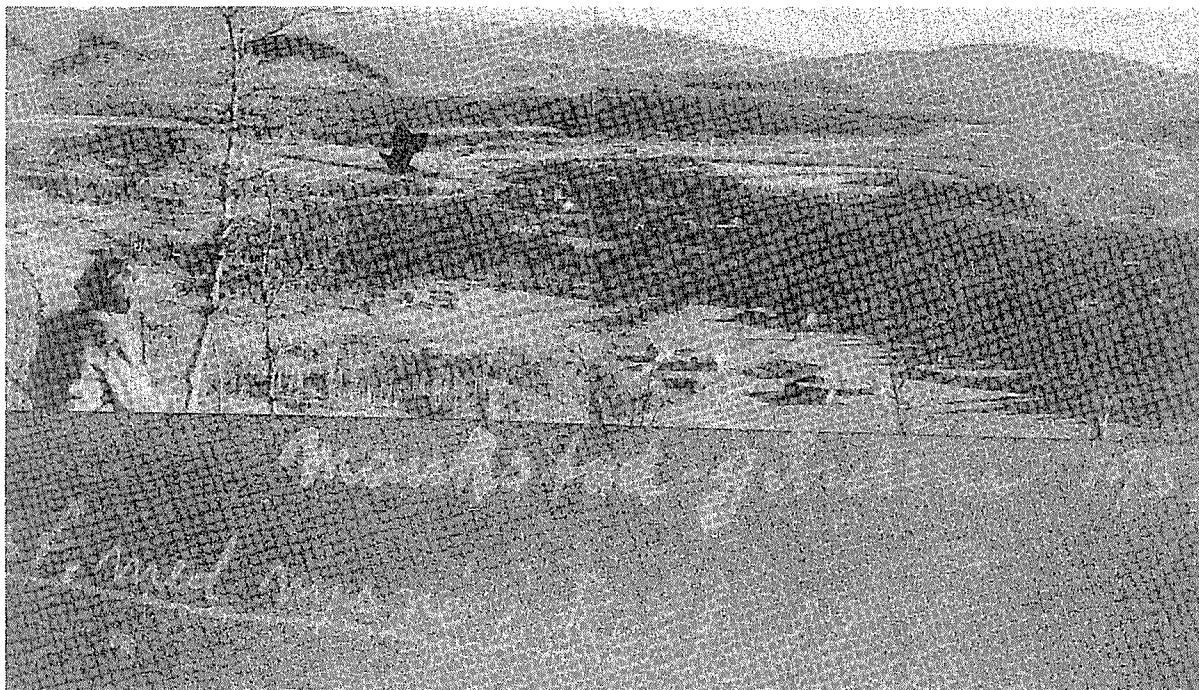
Kontorbrakka til Kløv kp ble opprinnelig bygd av FAD (Forsvarets Anleggsdirektorat), og ble til daglig kalt FAD-messa. Den inneholdt kontorlokaler og spisesal. Det huset hvor Sparebanken Nord og Espnes Reisebyrå nå holder til, ble bygd av den første entreprenøren som kom til stedet.

Ut fra den oppsatte plan var byggearbeidene forsinka. Det som stod først på programmet var kasernene, sykestua, garasjer og befalsmesse. De andre byggene fikk vente og komme i tur og orden.

Var stedet Øverbygd forberedt på å ta imot så mange mennesker?

Det kan sjølsagt diskuteres. Meningene var muligens noe delte for over 30 år siden, men dersom det var noen som var negative har det ikke kommet særlig til uttrykk i ettertida.

En ting som er sikkert er at servicefunksjonene ikke var forberedt på etableringen av en stor militærleir i nærområdet. Det var en eneste forretning på stedet.

Vegkrysset borte i sentrum så noe annerledes ut.

En slik ting som postkontoret holdt til i et privathus en km fra sentrum, på gården Skjold. Det ble derfor etter kort tid nødvendig med eget postkontor. Og det første såkalte feltpostkontor så dagens lys ute på Holmen, 9240 MAUKSTADMOEN. Det ble seinere flytta til kontorbygget på Maukstadmoen. For noen år siden ble det nedlagt, da Øverbygd postkontor flytta inn i større lokaler. På kort tid kom følgende servicetilbud: «Kilometerkafeen», navnet fikk den på grunn av at den lå 1 km fra leiren mot Heia. Den holdt til i et lite rom i et privathus. «VI-TO» like utenfor Kløvporten nede ved Øverbygd Trevarefabrikk. Begge disse kafeene er for lengst opphørt, men «HEGGELUND kafé» eksisterer den dag i dag.

Det ble også bygd et hybelbygg. Det var ei tidligere tyskerbrakke som ble påbygd en etasje, og ble innreda med en rekke rom og en leilighet. Denne bygningen er nå overtatt av Forsvaret. Det kom også flere kiosker i løpet av kort tid. Likeså ei møbelforretning, fotoforretning og en landhandel kom også til. Bensinstasjonen ble bygd borte i sentrum. Øverbygd fikk også sitt første bakeri i de lokalene hvor posten nå holder til.

Infanteribataljon nr. 2 flytter inn

Mannskaper og befall ble flytta nordover fra Trandum først på sommeren 1955. Den første bataljonssjef var daværende oberstløytnant Due. Nestkommanderende var major Fjærli.

Leiren var så langt fra ferdig til å ta imot befall og mannskaper. Kasernene var ikke klare for innflytting. Nå i ettertida kan vi lure på hvor kommunikasjonene, nord — sør svikta. Visste de som skulle nordover virkelig hvordan det stod til med etablissementene. Det

er grunn til å tro at de ikke var helt klar over hva de gikk til. Befalsmessa var langt fra innflyttingsklar. Derfor måtte befalet i den første tida bo i befalsmessa i Holmen leir. Men på grunn av at Ingeniørkompaniet sjøl fikk tilført flere befall, måtte befall tilhørende Infanteribataljon nr. 2 flytte inn på 2-manns rom i ei av kasernene. Befall og mannskaper inntok sine måltider i den nåværende mannskapsmesse. FAD på sin side, hadde disponert ei kaserne til forlegning for de som var sysselsatt med bygningsarbeider.

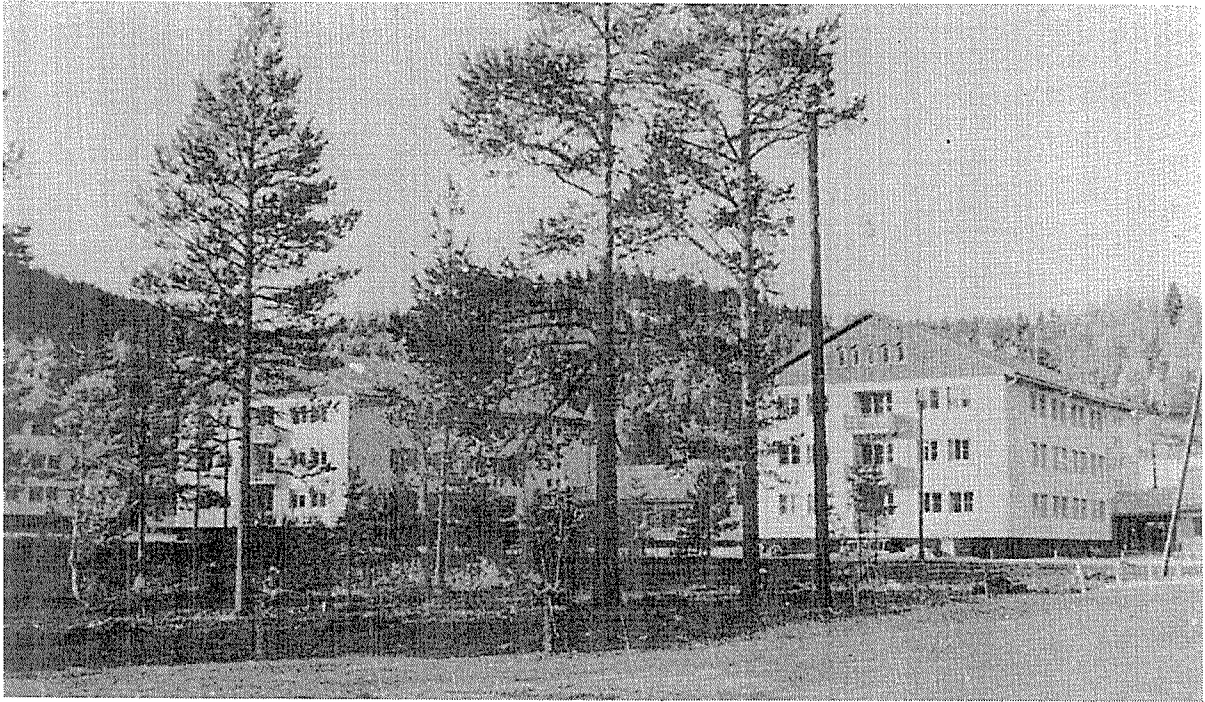
Kontorlokaler var mangelvare. Det ble ordna med noen enkle og beskjedne kontor i ei kaserne. Dette ble det slutt med da kontorbygget ble ferdig i 1956. Alle som var berettiga til kontor, fikk da sin egen «bås».

Kasernene fikk navn etter de rekruttskoler/øvingsavdelinger mannskapene skulle komme fra: EVJE, SANNAN, HEISTAD, PORSANGER, TRANDUM OG STARUM. LAHAUG ble navnet på sykestua, og den var et av de første byggene som ble ferdig. Etter sin tid å dømme, ble den betegna som meget moderne og godt utstyrt.

Velferdsbygget ble ferdig seint i 1956. Oppførelsen av idretts- og undervisningsbygg ble utsatt.

Idrettsbygget ble imidlertid oppført og ferdig i 1962. Undervisningsbygget er ennå ikke påbegynt. Det ble sagt for et par år siden at med de bevilgninger og den prioritering det er gitt, vil det ennå gå godt og vel 40 år før det kommer med.

Jeg vil også få nevne at kasernene ble bygd uten at det ble gravd ut kjeller under hele huset. Dette er gjort seinere, og har vært et dyrt og tidkrevende arbeid. Det samme gjaldt for kontorbygget. Her ble det bare kjeller under halve huset.

Den første tida

Etter at en nå hadde fått summa seg litt, måtte en ta til å se litt utenfor leirgjerdet. Det en i første rekke så etter var hvor en skulle drive den daglige tjenesten. Det viste seg snart at avdelingene hadde bruk for betydelige areal til feltmessige øvelser. Det ble derfor nødvendig å gå ut til grunneierne i nærheten av leiren for å høre om de var interessert i å leie ut grunn. Det viste seg at en ble møtt med velvilje, og de første leiekontrakter for leie av grunn ble inngått.

Videre måtte en legge mye arbeid i å få til skytefelt på Mauken. I samarbeid med Øvre Målselv skytterlag ble skytebanen på Råvatn rusta opp. Kortholdsbanen og pistolbanen ble lagt så nær leiren som mulig. På pistolbanen ble det bygd et lite hus for vedlikehold av skivemateriell o.l. Dette huset brann ned for noen år siden, og er seinere ikke blitt bygd opp. Skiveverkstedet holder midlertidig nå til på Bjarne Lunds eiendom som Forsvaret nå har overtatt.

Soldater og militære kjøretøy kom til å prege «bybildet» i stor grad. Sjølsagt kom det til enkelte konfrontasjoner mellom sivile og militære på fester rundt i distriktet, men så vidt jeg kjenner til aldri mer enn det som er vanlig på fester på «lokalet». For de få fastboende var det uvant med så mange mennesker. Kiosker og kafeer opplevde en glanstid.

Samarbeidet med de sivile var kanskje bedre og på en noen annen måte enn i dag. Forsvaret ønska å opparbeide seg en «goodwill». Det var derfor ikke uvanlig at sivile i området ble invitert til leiren for omvisning og bevertning. Sivilbefolkningen hadde forventninger til de militære, og var i tillegg ikke så reint lite nysgjerrige på hva som skjedde innenfor porten.

Det kan nevnes en rekke eksempler på at avdelingene

på Maukstadmoen ga en hjelpende hand, bl.a. hadde en den ordningen i en rekke år at mannskaper deltok i slottonna rundt om i heile Troms. Avdelingene gir sjølsagt også i dag en hjelpende hand til sivilbefolkningen. I den forbindelse kan nevnes leting etter mennesker og dyr som er blitt borte.

Kjøretøyparken

Det ble etterhvert mange militære kjøretøy å se i området. De mest vanlige var GMC lastebiler, 3/4 tons Dodge, Dodge ambulanse og den gode gamle Willys-jeepen. Alt dette var kjøretøy som hadde sett de beste år av sitt liv, og som nå var 12 — 14 år gamle. De fleste hadde hytter av seilduk, unntak var ambulansen som hadde jernkarosseri. Varmeapparat var ikke montert i noen av bilene. Luksuskjøretøyet var en Chevrolet varebil — kalt stabsvogna. Vegene i området var vesentlig dårligere i slutten av 50-åra, begynnelsen av 60-åra enn de nå er. Fast dekke fanns ikke.

Teleløysinga hver vår var litt av et problem. Det var alltid kjøreforbud i noen uker. Militære kjøretøy fikk allikevel ofte dispensasjon fra kjøreforbudet. Militærbilene hadde store hjul og kom som regel fram. Det var nok til en viss ergrelse for sivilbefolkningen at militære kjøretøy «ødela» vegene. Vegen gjennom Målselvdalen var nok mange ganger et lite vakkert syn. Et stadig tilbakevendende ønske var å få flere og bedre biler og også andre typer kjøretøy.

Nye kjøretøy kom

I løpet av relativt kort tid skjedde det en forandring til det bedre, Weaselen fikk avløsning av den svenske beltevognen (BV). Willy's jeepen ble avløst av Volvo-jeepen, som var litt av en revolusjon den gangen den kom. Den hadde godt varmeapparat, plass til forholdsvis mange, og kom stort sett fram over alt hvor

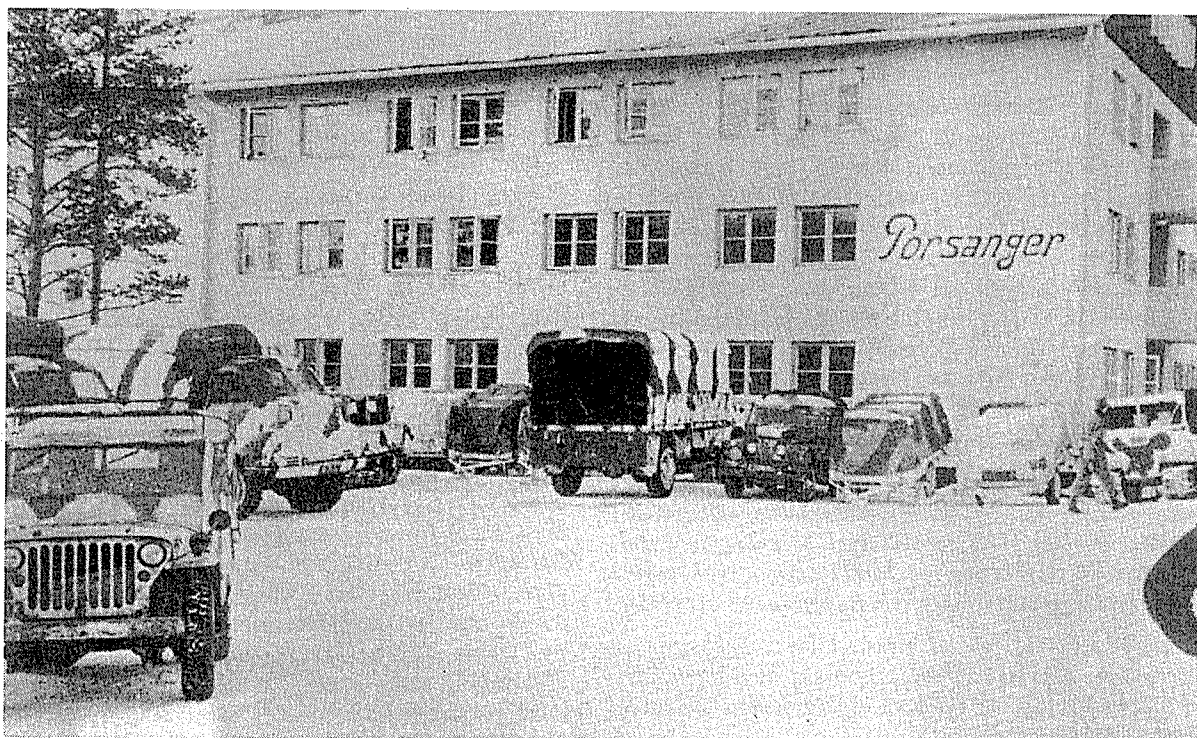
en med rimelighet kunne forvente at den skulle kunne ta seg fram. Riktignok måtte en del av de tas ut av «trafikk» etter ei tid, men det skyldtes at knastakselen ikke var tilstrekkelig herda. Volvo-jeepen er nå blitt avløst av Mercedes-jeepen. De gamle GMC-ene og kvartingene har også fått avløsning. Lastevogn M 621 har tatt deres plass.

Likeså fikk avdelingen tilført en rekke andre kjøretøy som traktorer og pansra personellkjøretøy. Skikkelige ambulanser har kommet, i tillegg småbusser og en personbil. En kan derfor våge påstanden om at

standarden på kjøretøyparken skulle være ganske god i 1985.

Sjøløst vil en alltid ønske seg flere og bedre kjøretøy, men det vil vel alltid være en avveining mot andre anskaffelser. Avdelingen vil ved innføringen av Brigade 90 få tilført langt flere kjøretøy enn det en har pr. i dag, bl.a. beltevogn 206.

Opprinnelig gikk alle avdelingens biler på bensin. Her har det nå skjedd en radikal forandring. De nye lastebilene går alle på diesel, og det samme gjør en del av de andre kjøretøyene.

Utstyret den første tida

Det var mange klager på at utstyret ikke holdt mål i den kalde nordnorske vinteren. Frostskader på beina og hendene var hyppige. En hadde liten erfaring fra øvelser under ekstrem kulde.

Det var til stadighet klager på at teltovnene ikke holdt mål. Teltene var dårlige, og det var for få soveposer. Uniformene var så som så. En forutsatte at enhver soldat sjøl skulle reparere skader på sitt eget antrekk. Permuniforma er av forholdsvis ny dato. Det samme gjelder bereten. Den blå bereten ble også brukt av Tysklandsbrigaden i forbindelse med permantrekk.

Ved overnatting ute var det ofte et problem med liggeunderlag. Den første tida nytta en halm. Det var sikkert brukbart første natta, men ved mange flyttinger var det håpløst å få den med seg. Grunnen til at en måtte bruke halm var at det var forbud mot å ta kvist til liggeunderlag.

Liggeunderlag var et spørsmål som opptok avdelingen sterkt. En var kjent med at samene brukte reinskinn som golv i telta sine. Kanskje det var noe å forsøke? Som sagt så gjort. Et heilt billass med skinn ble innkjøpt fra Finland. Reinskinna var varme og gode som liggeunderlag så lenge de holdt seg tørre. Effekten var lik null når de ble gjennomvåte. Avdelingen brukte reinskinn som liggeunderlag i mange år. Det ble rulla utenpå soveposen, og hver mann fikk utlevert ett reinskinn om høsten. Reinskinna er nå byttet ut med liggeunderlag av plastmateriale.

Nye telt og teltovner er for lengst tatt i bruk.

Hvordan opplevde befalet Infanteribataljon nr. 2 ?

På den tida Infanteribataljon nr. 2 ble oppsatt her, hadde ikke rekruttskolene inntak 4 ganger pr. år. De tok inn nye mannskaper bare 2 ganger pr. år. De hadde derfor en del befal som ikke hadde noe å gjøre når en ikke hadde rekrutter ved øvingsavdelingene. De ble da beordra til Nord-Norge i den tida rekruttskolene stod tomme. Denne ordningen varte til i slutten av 50-åra. Likevel var det stor mangel på befal den første tida. Den gangen var det ikke noen Arbeidsmiljølov å ta hensyn til. Alle forventa at i en etableringsfase skulle alle bidra så godt de kunne. Det var faktisk en forutsetning at det skulle jobbes en rekke timer overtid. Noen form for godtgjørelse, i form av penger eller fritid, var det aldri snakk om. Ingen spurte etter kompensasjon, og en fikk heller aldri noe tilbud om det.

Som en konklusjon kan en si at det var vanskelig å skaffe nok befal. Det førte igjen til at lavere befal ofte måtte tre inn i høgre stillinger enn det de hadde utdannelse og erfaring for. Men med stor iver og glød gikk de fleste fullt inn for den oppgaven de var pålagt.

Miljøet var nok på en annen måte i oppbyggingsperioden. Alle hadde bedre kontakt med hverandre. Folk hadde tid til en prat, og en kunne diskutere hverandres problem.

Det som befalet opplevde som mest negativt var nok at det ikke var familieboliger. Det var stor konkurranse om de få leilighetene som var disponible. I 1965 var det godt og vel 30 leiligheter til disposisjon. Egen plasskommandantbolig var klar til innflytting i 1957.

Det var heller lite å oppdrive av leiligheter på det sivile marked. Dette førte til boligkøer i mange år. Standarden på de første leilighetene var vel noe tvilsum. Beboerne klagde over at de var kalde og trekkfulle. Byggeprogrammet ble forsinka på grunn av at entreprenøren som hadde boligfeltet gikk konkurs. Pr. i dag er det godt tilbud på leiligheter i de militære boligfelt her.

De første leilighetene som ble oppført er nå restaurert og brakt opp til en vesentlig bedre standard. Det fortelles at under restaureringa for noen år siden, fann arbeiderne heile pappuller som bare var satt inn i veggene — er det rart det var kaldt?

Det er nå bygd nye tidsmessige befalsforlegninger, og det foreligger planer om å tilføre garnisonen ytterligere 50 boenheter for å gi befal, sivile som må ha bolig og USK-korporaler tidsmessig og trivelig botilbud.

Hvordan opplevde soldatene Infanteribataljon nr. 2 ?

Opprinnelig fikk avdelingen her mannskaper fra de samme øvingsavdelinger som kasernene fikk navn etter. Etter ei tid ble det slutt med å få mannskaper fra Porsangmoen på grunn av at den der fikk egen rekruttskole.

Det var vel da som nå at noen fann seg bra til rette, mens andre hadde vanskelig for å slå seg til ro. En skal ikke glemme at soldatene først var 4 mnd. på rekruttskolen før overføring. Etter at de ble overført hit skulle de være her i 12 mnd. Det var en permisjon i forbindelse med overføringen hit, og etter 6 mnd. var det en ny permisjon.

Overførings- og permisjonstransportene foregikk stort sett etter to modeller:

- 1: med tog til Trondheim, hurtigruta til Finnsnes og buss derfra, eller omvendt.
- 2: Buss til Lønsdal, seinere Saltdal og Fauske, og tog videre, eller omvendt.

Hele kp-et reiste samtidig på langpermisjon. Det var litt av et styr når et kp skulle på langpermisjon. Det gikk mange dager bare i reise, slik at virkelige permisjonsdager ble forholdsvis få. Mange hadde nok vonde stunder med hurtigruta over åpne havstrekninger. Det var mange som skulle dele på de få lugarene som var til disposisjon. Det var også et uhell i forbindelse med en permisjonstransport, en soldat omkom i Bodø under brann på hurtigruta.

Men tidene forandra seg. I 1956 åpna SAS flyruta til Bardufoss. Det betydde hurtigere og bedre forbindelse nord — syd. Men det skulle likevel gå mange år før overførings- og permisjonstransportene foregikk med fly. I dag kjenner alle så godt til dette at det er unødvendig å nevne det. Likeså kjenner vi alle til at tallet på permisjoner er øka betraktelig fra 1955 og fram til i dag.

Hvilke tilbud fikk de første som kom hit på velferds- og undervisningssida? Tilbudene nå?

I «etableringsfasen» blei nåværende Ekserserhall brukt i forbindelse med teater- og turnébesøk. Høgtaleranlegg fanns ikke, slik at det stort sett var de som satt nærmest den provisoriske scenen som var i stand til å høre og se noe. Men besøket var bestandig godt. Særlig var det mange sivile å se. De kom ofte langvegs fra for å se og høre f.eks. Harry Brandelius.

Da Velferdsbygget stod ferdig i 1956 skjedde det store forbedringer. En kunne nå vise film i skikkelige lokaler, og en hadde fått ei stor fin kantine. I kjelleren i Velferdsbygget var det en del rom som kunne nyttes til div. fritidsaktiviteter.

Det som ble satsa mest på, var film og revyer/show oppsatt av mannskapene sjøl. Det var ofte at befal også deltok i disse underholdningskveldene. Det første «Maukeshow» såg dagens lys. En var kanskje ikke så kravstor den gangen. Men det skal i rettferdighetens navn sies at mannskapene sjøl bidro sterkt til å framskaffe gode revytalenter. Det var ofte konkurranse kp-ene imellom om å få til den beste revyen. I dag er det svært vanskelig å få til noe slikt. Hva det skyldes er vanskelig å gi noe klart og entydig svar på. Kanskje en kan tillate seg å våge påstanden at TV og video får ta en del av skylda. Velferdskontoret har i en rekke år forsøkt å blåse liv i de gamle «Mauke-showene» igjen, uten å lykkes. Lenge hadde vi eget musikkorps. Men det skulle spares penger i Forsvaret, og stillingen som musikkinstruktør ble inndradd.

De første permisjonstransportene til Tromsø og Narvik var ikke alltid like fornøylige. Transporten

foregikk med lastebil. En sivil lastebileier fikk laga et trehus med benker. Det var noen vindu langs veggene høgt oppe. Oppvarming var det ikke snakk om.

Forsvaret syntes dette var en god idé, og det ble så bestemt at en skulle få laga slike hus til avdelingens egne biler. Det ble i alt laga 6 slike hus for transport av personell på permisjon. Også her har framskrittet holdt sitt inntog.

I dag er Velferdstjenesten godt utbygd. Det er nå vanskelig å få oppslutning om f.eks. Riksteatret, Rikskonsertene o.l. Det er film og orkester som trekker folk. På velferdskontoret kan en få låne utstyr for å dra på tur. En får låne båter o.l. Det blir arrangert turer rundt om i distriktet, men særlig har turene til Finnmark og Finland vært svært populære.

Prestetjenesten har i alle år tidligere hatt 2 feltprester. Fra høsten 1984 har bare en vært ansatt, garnisonen er imidlertid lovt en til fra sommeren 1985.

Garnisonen har eget kapell i kjelleren i Velferdsbygget. Feltpresten holder gudstjenester regelmessig. Ved siden av har det vært drevet søndagsskole i en rekke år. Soldatlaget har som regel en møtekveld pr. uke.

Tilslutningen til soldatlaget varierer noe fra kontingent til kontingent.

Feltpresten arrangerer ofte turer til Soltun i Bardu for medlemmene av soldatlaget. Det går også turer til andre leirsteder i området som drives av kristne organisasjoner.

Idrettstjenesten har eget bygg. De fikk bedret sine

Bilde fra virksomheten på snekkerrommet.

arbeidsforhold betraktelig da Gimlehallen stod ferdig i 1978. Der er det store saler og et godt svømmebasseng.

Forøvrig arrangerer idrettskontoret en rekke turneringer, og sender mannskapene rundt til ulike idrettsarrangement. Det er et eget idrettslag i garnisonen, «Mauken», hvor befal og mannskaper kan bli medlemmer.

Undervisningstjenesten kom med i 1955. Opprinnelig var det i likhet med velferdskontoret et undervisningskontor på Maukstadmoen og et på Holmen. På samme måte som velferdskontoret ble det i 1956 slått sammen til et undervisningskontor for heile garnisonen.

Undervisningslokaler har i alle år vært mangelvare her i garnisonen. Derfor står ønsket om et eget undervisningsbygg høgt på ønskelista.

I 1955 var det lite penger til disposisjon. Alle som skulle delta på fritidskurs måtte sjøl betale kr 1,— pr. undervist time. De første kursa som ble holdt i garnisonen var et hovslagerkurs, et fotokurs og et kurs i husbygging med fagtegning. I løpet av kort tid var det mulig å stable på beina en handelsskole. Daværende brigadesjef ble godkjent som ansvarlig bestyrer for handelsskolen. Pensum var etter minstekrava. Oppslutningen var stor, og mange befal og mannskaper fikk avlagt sin handelsskoleeksamen i garnisonen.

Særlig gjaldt det mange befal med mangelfull sivil utdanning. Kravet for fast tilsetning var minst 6 mnd. handelsskole.

Opp gjennom åra har undervisningstjenesten blitt i stand til å tilby stadig fleire kurs. I 1984 blei det avvikla godt og vel 100 fritidskurs i garnisonen. I de siste åra har det foregått en dreining mot yrkesretta kurs i større grad enn tidligere. Undervisningslederne er fortsatt av den formening at også hobbykurs har sin berettigelse, kanskje særlig ved avdelinger som ligger såpass isolert som her. Når det gjelder bygg har vi i de seinere år fått eget sveiseverksted. Det gamle rensanlegget er pussa opp til snekkerverksted og vi har et rom hvor en underviser i den teoretiske delen på snøscooterkurset.

Tallet på de som avlegger sivile eksamener har steget voldsomt i de seinere år. En tenker da på examen philosophicum og eksamen videregående skole. EDB er en nyskaping som er kommet for å bli.

Stønadsatsene har steget, slik at pr. i dag kan menige mannskaper få økonomisk stønad med inntil kr 1 400,—.

Befal som går på kontrakt eller har plikttjeneste kan også nyte godt av de samme tilbud som menige mannskaper, bl.a. kan de få økonomisk stønad på lik linje.

Når det gjelder brevkurs viser det seg små variasjoner fra år til år. Det som er gledelig, er at fullføringsprosenten har steget mye de siste åra. Den opprinnelige grunnkursundervisninga i norsk og regning er et for lengst tilbakelagt stadium.

Alle forannevnte 4 etater har et meget godt indre samarbeid for å få utnytta ressursene best mulig.

Andre avdelinger i garnisonen

Sjef Infanteribataljon nr. 2 er også plasskommandant for Skjold garnison.

Flg. andre avd. er forlagt til garnisonen:

Kløv kp kom til garnisonen høsten 1955, og blei nedlagt fra 1. januar 1985. Kløv kp hadde en god del bygninger som de disponerte, deriblant stall i 2 etasjer, stort ridehus og sykestall. Kløv kp var et fint innslag i garnisonen, og de kommer til å bli savna. Særlig vil ungene savne Kløv kps 17. mai oppsett med ridning og indianeroverfall.

Oppklaringseskadronen er også en av de avd. som nå er forlagt på Maukstadmoen. Opprinnelig het denne avdelinga Hjulryttereskadronen. Syklene er forlatt, og avd. er blitt motorisert. De skiller seg ut fra de andre avdelingene her med sin svarte beret.

Ingeniørkompaniet holder til i Holmen leir. De er avdelingene behjelpelig med maskiner til snørydding, utbygging av skytebaner o.l. Denne avd. skal nå utvides til å bli bataljon i forbindelse med overgangen til Brigade 90.

Tjenesten i Skibotn

Den første avdeling som var forlagt i Skibotn var Ing. kp. Bygningene stod ferdig allerede i 1954 både på Brennfjell og i Helligskogen. Grunnen til at en så tidlig etablerte seg der, må vel tilskrives den strategiske beliggenheten som denne dalen har.

Noe seinere delte Infanteribataljon nr. 1 og 2 på å være stasjonert med et kp i Skibotn over en 3 mnd. periode. Fra 1957 overtok Bn 2 all tjeneste i Skibotndalen. Vanlig praksis har vært 3 mnd. turnus for hvert kp. En tropp er forlagt i Helligskogen. Det er geværkp. A, B og C som utfører denne tjenesten.

En har inntrykk av at befal og mannskaper trives godt i Skibotn. For en del år siden gikk det i orden med å få et ekstra vakttillegg for denne tjenesten. Videre er det små forhold slik at en slipper lange køer for å få seg mat. En negativ ting er at velferdstilbudene i Skibotn ikke på langt nær er de samme som her i garnisonen. Å reise ned til Skjold er langt og tungvint. Likeså er det vanskelig å få stilla skikkelige kjøretøy til slik transport.

Det har lenge vært arbeidd med å få en egen garnison i Skibotn, men saken har stranda blant annet på grunn av manglende skyte- og øvingsfelt og andre utdanningsfasiliteter. I praksis vil det si at et kp forlegges fast der.

Bygningene er de samme som i 1955. Kaserna er pussa opp, men ellers er det ikke kommet noe nybygg på Brennfjell. På Helligskogen er det nå bygd et eget hus for befalet.

Nybygg på Maukstadmoen

Gjennom åra har det kommet til et og annet bygg. Det som er bygd er bl.a. en stor vedlikeholdshall, smøre- og vaskehall, og ny befalsforlegning. Påbygging av

garasjer kommer i tillegg. Forsvaret hadde samarbeid med Målselv kommune om bygging av Gimlehallen. Forsvaret skjøt til en betydelig pengesum i dette prosjektet. Gimlehallen ligger like utenfor Maukstadmoen leir, og er oppført på den tomte hvor gamle Gimle stod. Det var et hus som tilhørte UL «Storskogen». De som var befal og mannskaper her i slutten av 50-åra/begynnelsen av 60-åra, vil sikkert huske at det var kinoforestillinger i 2. etg.

Skjold garnisonsforvaltning

Innledningsvis blei alt vedlikehold av bygninger o.l. ivaretatt av en vollmester. Han hadde først kontor i Holmen leir, men flytta seinere til FAD-messa.

Etterhvert som tida gikk økte bygningsmassen, og det blei behov for stadig fleire reparasjoner. Slitasjen gjorde seg gjeldende i stadig sterkere grad, noe som krevde meir vedlikehold og utskiftninger av slike ting som dører og vindu.

Skjold fikk sin første plassmajor i 1960. Det var en meget liten stab som holdt til i kontorbygget på Maukstadmoen. For uten plassmajoren var det en garnisjonsadjutant og en kontorassistent. Skjold garnisonsforvaltning blei etablert i 1980, og flytta inn i de kontorene de fortsatt holder til i. Garnisonsforvaltningen er utbygd i stor grad, og har fått seg tillagt fleire og nye oppgaver. Slike ting som sentralt byttedepot og sentralt økonomikontor for Maukstadmoen er lagt under plassmajorens ansvarsområde. Skjold garnisonsforvaltning avløste Skjold plasskommandantskap.

Arbeidsplasser

Skjold garnison har betydd mye for arbeidsplassene i bygda. Umiddelbart etter at de første militære avdelinger var på plass, blei det behov for sivile medarbeidere. Da i første rekke med tanke på kantine, kjøkken, fyrhus, vollmester, verksted og kontor.

Retur- og handmagasinet, som holdt til i det bygget hvor u-leder og Skjold garnisonsforvaltning nå holder til, trengte mange folk til salmaker-, skomaker- og skredderverkstedet. Retur- og handmagasinet blei fort nedlagt, og ble overført til HIMN allerede i 1961. Mange av bygdas folk søkte til garnisonen for å skaffe seg arbeid, og de fleste har fortsatt. Mange av de første er nå pensjonister.

17. mai

17. mai fortjener å bli nevnt spesielt. Lenge stod det glans av 17. mai feiringa her i Øverbygd. Det var i første rekke de militære avdelinger som gjorde at det blei så vellykka. Da var det virkelig fest i noen år. Programmet varierte ikke så mye fra år til år, men for så vel soldater som befal og sivile var det noe nytt. Det starta gjerne med saluttt fra Mauken. Så fulgte flaggheising. Videre oppstilling på oppstillingsplassen

Forts. side 18

Bn-sjefer 1955 — 1985

Paal Frisvold (53–54)

Wilhelm Due (54–57)

† Einar Kiil (57–58)

Arne Heimsjø (58–60)

Chr. Fredrik Moe (60–62)

Harald Bogstad (62–64)

Peder G. Emblemvåg (64-66)

Per Gundersen (66-68)

Jacob Schølberg (68-70)

Torgeir Strand (70-72)

Gabriel Lund (72-74)

Torgeir Forberg (74-76)

Arne Sakshaug (76-78)

Hjalmar I. Sunde (78-82)

Trond Furuhovde (81-83)

Kp-sjefer 1

Av løytnant

STKP		KP A		KP B	
År	Navn	År	Navn	År	Navn
1955	kapt Kjølberg	1955	kapt O. Rognø	1955	kapt O. Nilsen
»	kapt O. Husbye	1956	kapt T. Mjell	»	kapt O. Løkken
1956	kapt O. Husbye	1957	kapt T. Mjell	1956	kapt O. Løkken
1957	kapt O. Husbye	1958	kapt T. Mjell	»	kapt O. Jensen
1958	kapt O. Husbye	»	lt Gjemdahl	1957	kapt O. Jensen
1959	kapt O. Husbye	»	kapt K. Rydning	1958	kapt R. Stein
1960	kapt O. Husbye	1959	kapt K. Rydning	1959	kapt R. Stein
»	kapt Nordrum	»	maj A. Auråker	»	kapt P. Stølan
1961	kapt Nordrum	1960	maj A. Auråker	1960	kapt P. Stølan
1962	kapt Nordrum	»	maj K. Helgesen	1961	lt B. Norland
1963	kapt Nordrum	1961	maj K. Helgesen	1962	kapt P. Hansen
»	kapt Brokstad	»	kapt H. Børsheim	1963	kapt P. Hansen
1964	kapt Brokstad	1962	kapt Mellingen	1964	lt Gram
1965	kapt Brokstad	1963	kapt Mellingen	»	kapt F. Kirkestuen
»	kapt Aune	1964	maj G. Helset	1965	kapt F. Kirkestuen
1966	kapt Aune	1965	maj G. Helset	1966	kapt F. Kirkestuen
1967	kapt Aune	»	kapt S.Å. Jensrud	1967	kapt F. Kirkestuen
»	kapt A. Hansen	1966	kapt S.Å. Jensrud	»	kapt O. Silseth
1968	kapt A. Hansen	»	kapt J. Barlaup	1968	kapt O. Silseth
1969	kapt A. Hansen	1967	kapt J. Barlaup	1969	kapt O. Silseth
1970	kapt A. Hansen	»	kapt E. Kjelling	»	kapt A. Ornum
»	kapt P. Sæther	1968	kapt E. Kjelling	1970	kapt A. Ornum
1971	kapt P. Sæther	»	kapt Frøvold	1971	kapt A. Ornum
1972	kapt P. Sæther	1969	kapt Frøvold	»	kapt P.M. Olsen
»	kapt Mikkelsen	1970	kapt Frøvold	1972	kapt P.M. Olsen
1973	kapt S. Arntsen	»	kapt Bergløyv-Eriksen	1973	kapt P.M. Olsen
»	kapt J. Brakstad	1971	kapt Bergløyv-Eriksen	»	kapt H. Lind
1974	kapt J. Brakstad	1972	kapt Bergløyv-Eriksen	1974	kapt H. Lind
»	kapt B. Berg	»	kapt A. Haug	1975	kapt H. Lind
1975	kapt B. Berg	1973	kapt A. Haug	»	kapt Å. Jonassen
»	kapt R. Nilsen	1974	kapt A. Haug	1976	kapt Å. Jonassen
1976	kapt R. Nilsen	»	kapt H. Arnljot	»	kapt T.K. Gransæther
»	kapt L. Hagenborg	1975	kapt H. Arnljot	1977	kapt T.K. Gransæther
1977	kapt L. Hagenborg	»	kapt R. Thomson	1978	kapt T.K. Gransæther
»	kapt T. Buøy	1977	kapt R. Thomson	»	kapt N. Hanheide
1978	kapt T. Buøy	»	kapt S. Frisvold	1979	kapt N. Hanheide
»	kapt O. Amundsen	1979	kapt S. Frisvold	1980	kapt N. Hanheide
1979	kapt O. Amundsen	»	kapt A. Volden	»	kapt T. Nordbø
»	kapt O. Solholt	1980	kapt A. Volden	1981	kapt T. Nordbø
1980	kapt O. Solholt	»	kapt A. Solem	1982	kapt T. Nordbø
»	kapt R. Amundsen	1981	kapt A. Solem	»	kapt S. Diesen
1981	kapt R. Amundsen	»	kapt H. Pinslund	1983	kapt S. Diesen
»	kapt J. Enlid	1982	kapt H. Pinslund	1984	kapt S. Diesen
1982	kapt J. Enlid	1983	kapt H. Pinslund	»	kapt J. Thorsvik
»	kapt K. Eliassen	»	kapt A. Flesvik	1985	kapt J. Thorsvik
1983	kapt K. Eliassen	1984	kapt A. Flesvik		
»	kapt B. Fodstad	1985	kapt A. Flesvik		
1984	kapt B. Fodstad				
»	kapt J. Lied				
1985	kapt J. Lied				

KP C		STØKP	
År	Navn	År	Navn
1955	lt Alvsaker	1955	kapt P. Drevatne
1956	lt G. Helset	1956	kapt P. Drevatne
»	maj Reinertsen	1957	kapt P. Drevatne
1957	maj Reinertsen	»	kapt P. Støland
»	kapt Nerموen	1958	kapt P. Støland
1958	kapt Nerموen	»	kapt P. Drevatne
1959	kapt J. Øvre Eide	1959	kapt P. Drevatne
»	kapt S. Simonsen	1960	kapt P. Drevatne
1960	kapt S. Simonsen	1961	kapt P. Drevatne
»	maj Glosli	1962	kapt P. Drevatne
1961	Maj Thune	1963	kapt P. Drevatne
»	kapt E.K. Olsen	1964	kapt P. Drevatne
1962	kapt Vadseth	1965	kapt P. Drevatne
1963	kapt Heggstad	»	kapt H. Børsheim
1964	kapt Heggstad	1966	kapt H. Børsheim
»	kapt V. Eide	1967	kapt H. Børsheim
1965	kapt V. Eide	1968	lt Alterhaug
»	kapt Kristoffersen	»	kapt E. Kjelling
1966	kapt Kristoffersen	1969	kapt E. Kjelling
»	kapt E. Hoem	»	kapt S. Jensen
1967	kapt E. Hoem	1970	kapt S. Jensen
»	kapt A. Smedsvik	1971	kapt S. Jensen
1968	kapt A. Smedsvik	»	kapt P. Mathisen
1969	kapt A. Smedsvik	1972	kapt P. Mathisen
»	kapt Eckhoff	1973	lt O. Tveit
1970	kapt Eckhoff	»	kapt H. Torgalsbøen
1971	kapt Eckhoff	1974	kapt H. Torgalsbøen
»	kapt H. Torgalsbøen	»	kapt H. Rissmann-Bredesen
1972	kapt H. Torgalsbøen	1975	kapt H. Rissmann-Bredesen
1973	kapt H. Torgalsbøen	»	kapt H. Arnljot
»	kapt H. Rissmann-Bredesen	1976	kapt H. Arnljot
1974	kapt H. Rissmann-Bredesen	»	kapt Å. Jonassen
»	kapt Tell	1977	kapt Å. Jonassen
1975	kapt E. Grønvoll	»	kapt F. Strand
»	kapt N. Kallar	1978	kapt F. Strand
1976	kapt N. Kallar	1979	kapt Ristrand
1977	kapt N. Kallar	»	kapt Wilhemsen
»	kapt H.A. Vikan	1980	kapt Wilhemsen
1978	kapt H.A. Vikan	1981	kapt Wilhemsen
1979	kapt H.A. Vikan	»	kapt A. Solem
»	kapt P. E. Evensen	1982	kapt Kvernmo
1980	kapt P.E. Evensen	1983	kapt Kvernmo
»	kapt T. Sandnes	»	kapt A.S. Lund
1981	kapt T. Sandnes	1984	kapt A.S. Lund
1982	kapt T. Sandnes	1985	kapt A.S. Lund
»	kapt G. Olaussen		
1983	kapt G. Olaussen		
1984	kapt G. Olaussen		
»	kapt B. Gabrielsen		
1985	kapt B. Gabrielsen		

17. mai-feiring på Maukstadmoen før 1960.

Bn 2's 30-års historie — — —
Forts. fra side 13

inne i leiren. Denne dagen var det «åpen leir». Fremst i toget var det ryttere fra Kløv kp, garnisonsmusikken spilte, og det var en fryd for øyet å se alle kp-er oppstilt for å delta i toget. Det som kanskje mange kom langvegs fra for å se, var kjøretøykortesjen og indianeroverfallet. I de seinere år har det gått tilbake med kjøretøykortesjen, mens det for siste gang 17. mai 1984 var indianeroverfall. Alle som har vært på Skjold en 17. mai har nok mange gode minner fra feiringa.

Tilbakeblikk

Jeg har ganske kort forsøkt å ta med noen ting fra tjenesten i garnisonen. Det er klart at mange ting er annerledes i dag enn f.eks. i 1955. Men i store trekk har det ikke skjedd så forferdelig mye. Vernepliktstida har gått ned, det har blitt fleire permisjoner, utstyret har blitt bedre, og det har blitt fleire øvelser sjøl om de er kortere. I de første åra var vanligvis vinterøvelsen 14

dager. Vi samarbeider nå med utenlandske avdelinger, og at det er utenlandske soldater med på våre øvelser er noe nytt.

Arbeidet med skytefelt og skytebaner går sin gang, og blir kanskje aldri heilt ferdig. Det dukker stadig opp nye prosjekt. Sentrum i Øverbygd er ikke forandra nevneverdig siden 1955, bortsett fra Bjørkeng skole som er blitt betraktelig utbygd og Gimlehallen som er kommet.

Uniformene er heller ikke forandra noe særlig. Forsvaret har overtatt Bjarne Lunds eiendom sør for leiren. Hva den skal nyttes til er ikke kjent pr. i dag. Likeså har det kommet til en rep. leir nede i felt I. De militære boligfelt er utbygd, slik at det i dag er 100 familieleiligheter.

En fordel denne leiren har hatt framfor f.eks. leiren til Infanteribataljon nr. 1, er at alt blei bygd opp fra grunnen av. Det er derfor relativt nye bygninger og nytt utstyr. Sjølsagt er det mange ting som en kunne ønske seg annerledes, men dersom en veier de negative sider mot de positive, tror jeg vi har det bra her i leiren og at folk trives bra.

Ho Petra på Øvergård

Av kaptein Magne Fredriksen

De fleste som har tjenestegjort ved Infanteribataljon nr. 2 og Skjold garnison, kjente ho Petra på Øvergård.

Hun var bataljonens maskot fra 1956 og inntil hun døde i 1964.

Hun var mild og streng på samme tid; hun var beskjeden, men stolt, steil og sterk som fjellene rundt Øvergård. For det hun trodde på, ga hun alt. Hun var Norge selv!

Petra bodde i alle sine år på Øvergård, en liten bygd mellom Målselv og Storfjord kommune.

I de årene hun levde «skrev» hun en gedigen Norgeshistorie bak krigens og fjellenes mur, og i hennes hus har mange hentet fornyet mot og kraft og fått både praktisk og moralsk støtte til å utføre krevende oppdrag. Og til alle tider, i krig og fred, var hennes hjem åpen for det veifarende personell innen Forsvaret, ga dem mat, husly og vennlighet. Hennes hjem var forøvrig åpent for alle fremmede som for over fjellet eller var på reise.

Det var ho Petra som startet opp med et gjestgiveri i den lille bygda, et gjestgiveri som ble kjent over hele landet. Det er fortalt at det var Petras oldefar, Morten Elverum, som grunnla grenda mellom de høye fjellene.

Gjennom de årene Petra levde, har hun hatt forskjellige nasjoner i sitt hjem, alle brakte de noe med seg, og fikk noe med tilbake, da de forlot Petra og grenda.

De som besøkte ho Petra i slutten av hennes liv, fikk en titt på alle fotografiene og de mange militære hedersbevisene som hang på veggene. Kan spesielt huske en hilsen hun satte stor pris på, nemlig den hun fikk fra Infanteribataljon nr. 2, med takk for den innsats hun hadde gjort for det personell som hadde tjenestegjort ved bataljonen og Skjold garnison. Kan også huske at ved siden av dette diplommet, hang Kongens Fortjenestemedalje.

Bataljonens første Plasskommandant, oblt Due, bodde mye hos ho Petra når han skulle til Brennfjell og Helligskogen. Ledelsen ved bataljonen var svært opptatt av å hjelpe ho Petra med vår- og slåttonna og ellers når hun ba om hjelp. Ved flere anledninger kunne det være opptil 30 soldater som var i sving med slåttonna. Etter at de var ferdige for dagen, stilte Petra opp sine tropper og skjemte dem grundig bort med rømmegrøt og andre gode greier.

Når Brigadens Dag eller andre høytidsdager skulle avvikles, var Petra Øvergård blant de første som ble invitert, og hun forsømte aldri å møte frem når Brigaden kalte. De som var inne i hennes hjem, kan vel aldri glemme et stort bilde av et gjeng med smilende soldater — de smilte mot Petra fra en vakker ramme. Det unge Norge, det frie Norge — alt hun kjempet for og var glad i.

Petra Øvergård var født den 8. juni 1879 og døde 16. april 1964.

Kongebunkeren

Av løytnant Bjørnar Johnsen

H.K.H. Kronprins Harald på besøk på hytta ved Trangen høsten -83. Fra v.: Oberst Danielsen, H.K.H. Kronprins Harald, herr og fru Dybwad-Holmboe, major Kjellevold og oberst Langlete.

H.K.H. Kronprinsen overrekkes historien om kongebunkeren av major Kjellevold.

Under oppholdet til H.M. Kong Haakon m. følge på distriktslege Dybwad Holmboes hytte «Trangen» ved Langvatnet i april og maidagene 1940, ble kongebunkeren bygget.

Bunkeren ligger ca. 400 m fra hytta øst for Rv. 857, i et tidligere steinbrudd. Den er bygget under ledelse av kaptein Edvard Alf Gundersen som tjenestegjorde ved ingeniørtroppen i Landvernkompaniet i samme tidsrom. Bunkeren var i ferd med å bli «gjemt» og glemt inntil Dr. Sem Jacobsen sammen med lokale kjentmenn fant den igjen sommeren 1981. Etter daværende Plasskommandant, oblt Furuhovdes initiativ, ble bunkeren restaurert i 1982. Den står nå slik den var i maidagene 1940.

H.M. Kong Haakon og daværende Kronprins Olav oppholdt seg der i tiden 2. mai til 7. juni 1940. Etter at kongen og regjering hadde flyttet til Nord-Norge, hadde de hatt opphold flere steder. Tyske fly var stadig etter kongens følge, og til sist ble denne hytten ved Langvatnet tatt ut som kongen og kronprinsens oppholdssted.

På denne tiden holdt general Ruge sammen med Forsvarets Overkommando til på Nordmo ved Rundhaug, mens regjeringen bl.a. hadde konferanser på Storsteinnes.

Med gode kommunikasjonsmuligheter til både general Ruge og regjeringen, tilfredsstilte stedet de fleste krav

Før restaurering.

som skulle til for en god kommandoplass. Videre var stedet lett å bevokte og forsvare, og det lå avskjernet fra nysgjerrige naboer som lett kunne gi fiendens etterretningsvesen indikasjoner på hvor stedet lå.

Hemmeligholdet av hytta var faktisk så effektivt at ikke engang vaktavdelingen eksakt visste hvor den lå, men måtte selv lete opp stedet.

Noen kongelig bolig i ordets rette forstand var stedet ikke, men som Dybwad Holmboe skriver i sine dagboksnotater, var det tydelig at «freden og roen på Trangen gjorde kongen godt».

Under oppholdet ble forholdene noe forbedret ved at lt

Ole Pindsle med sine vakt- og ingeniørsoldater på kort tid bygde både dekningsvern, badstu og ishus.

16. april 1965 var H.M. Kong Olav igjen på besøk på «Trangen». Hytta var da som nå i god forfatning. Deler av innboet var imidlertid byttet ut, noe kongen bemerket. Ved denne anledning stilte også overlærer Nymo fra Andselv, sjef for vaktstyrken i 1940, sammen med 8 mann fra styrken.

Ved besøket i november 1983, ble H.M. Kronprins Harald overrakt en minnebok av fungerende Plasskommandant, maj Rasmus Kjellevold. Boka inneholder bl.a. bilder, dagboksnotater m.m. vedrørende ovenstående hendelser.

Etter restaurering.

Den Grifulde Mauks Orden

Av kaptein Jan Tore Lied

«Den grifulde Mauks orden» ble innført samtidig som BN 2/BRIG N etablerte seg på Maukstadmoen i 1955, altså for 30 år siden. Ordenen er ment å være et harmløst innslag i forbindelse med sosialt samvær i Maukstadmoen leir, normalt lagt til det årlige julegilde, men også ved andre anledninger. Alle enkeltpersoner som sogner til Skjold Garnison er under overvåkning av Hans Majestet Den Grifulde Mauk. Ordenen er velkjent og like levende idag som ved starten for 30 år siden. Mange kjente offiserer, både høye og lave i rang,

som har tjenestegjort ved Skjold garnison, og også utenfor garnisonen, har fått stiftet bekjentskap med DGMO enten som ombudsmann, ridder eller som vanlige maukeborgere.

DGMO har altså vært og er et kjært og populært innslag i Maukeriket og antas å være den eldste og mest tradisjonsrike ordenen — i alle fall blant de stående avdelinger i Nord-Norge. DGMO har også en æresridder, Petra Øvergård, som er omtalt på et annet sted i dette heftet.

Orientering om Den Grifulde Mauks Orden

Den Grifulde Mauks Orden bygger på de seder og skikker som våre forfedre håndhevet under Norges storhetstid — (dvs. fra vikingtiden og fram til ca. 1300, ved Magnus Lagabøters død 1280).

Gangen i seremonien, med forkynnelse av riddernes vita til de øvrige krigere samt selve ridderslaget med påfølgende utdeling av ordensinsigniene, er en tro kopi av hvordan den norske konge tok opp sine håndgagne menn i sin hird. De eldste regler for hirder skal være fastlagt av Olav den Hellige og senere omarbeidet av Olav Kyrre, men den eldste skrevne lov for hirden — Hirdskråen — antas forfattet på Kong Sverres tid for hans hird av birkebeinere. Den ble omarbeidet og utvidet av Magnus Lagabøter, og bare i den utarbeidelsen er den bevart i membraner fra 14. århundre.

Fra 1277 fikk de høyeste hird-klasser nye europeiske titler, idet Magnus Lagabøter bestemte at lendemennene skulle kalles «baroner», — skutilsveinene «riddere» og «herrer». De begynte da å føre våpenmerker — skjold og hjelm — hvor deres devise var påført. Hirden nådde sin høyde i 13. århundre, men i 14. århundre forfalt den hurtig dels på grunn av økonomisk tilbakegang, dels og især som følge av unionen med Sverige og Danmark.

For at denne ordenen skal være livskraftig vil det til

enhver tid tjenestegjøre endel riddere og minimum en ombudsmann på Maukstadmoen.

Det er den Grifulde Mauk selv som utpeker sine ombudsmenn, mens nye riddere utvelges av det bestående ridderkollegium. Den ridder som er eldst i verdighet utpekes til Stormauk, og Stormauken samt Ombudsmannen, er Den Grifulde Mauks synlige sendemenn for å opprettholde denne urgamle tradisjon og Den Grifulde Mauks lov og rett.

Ombudsmannen har Den Grifulde Mauks åndelige makt til å ivareta ukrenkeligheten av Hans Majestetets lover, mens Stormauken har den verdslige makt til å utøve disse lover. Verdslig makt til å utøve Hans Majestetets lover innebærer å utpeke nye riddere til Den Grifulde Mauks Orden, foreta selve ridderslaget samt utdele ordensinsigniene. Stormauken skal utnevne riddere av Den Grifulde Mauks orden ved juletider eller påske, eller ved en av de største høytider, for slik har det vært fra gammelt av, og dette skal gjøres etter at bordverset er sagt, maten velsignet og fortært.

Forut for en slik høytid har rådet vært samlet for å utpeke de menn som med sin ringe adferd og sine likevis ringe fortjenester har gjort seg fortjent til å bli slått til ridder, fordi de ved sine ringe adferd og ringe fortjenester har vært seg selv til ergelse, folket til stor forlystelse og Hans Majestet til stort velbehag.

Historier —/Maukeborgere vi husker

Her følger et utvalg av tidligere ombudsmenn —/riddere av DGMO. Historiene ligger innebygd i den enkeltes vita. Dette er bare endel av de Maukeborgere tilknyttet Bn 2/N som opp gjennom tidene på sin måte har bidratt med å krydre hverdagen i Bn 2/N såvel i garnisonerende tjeneste som i felt.

BOGSTAD

Anno 963 etter tusen

Med SVI som startrampe kom kandidaten stormende med stor familie og voldsom jaktiver. (Helst elg og overkjørte rødrever).

Som vestlending, og godt vant til fjell mener han at ingen fjelltopp i Troms er for høy for bataljonen. Under øvelser spiller han på et stort register. Fra speider i fremste linje og til hvilken som helst annen funksjon. Spesielt har han utmerket seg innen sambands-tjenesten, og over radio opererer han med en stemme som om han var uten stasjon. Er derfor målløs etter alle øvelser. Retrett tåles ikke, og han stiller gjerne kp-sjefer for krigsrett pr. radio. Stridsdommere, mat og søvn spiller underordnet rolle under øvelser. Sove gjør han etter øvelsene, og helst under gjennomgåelsene.

Under øv «KOLD VINTER 1963» unngikk han behendig bruken av reglementets ordlyd «Spredning — Samling», ved en spesiell situasjon å gi bataljonen ordre om «Utbygging — Innta Maukstadmoen». Hans devise skal være: UTBRYTERKONGEN.

LT HOEM

Motto: HOBBY KIRURG

Han har vunnet ry for sin eminente teknikk ved bruk av kniv. Med skarpslipt dolk dro han på elgjakten. Skremte bort elgen med sitt lynende temperament, fant likevel å måtte trene i slaktekunsten om kvelden. Brukte en tannlege som forsøkskanin, rispet og skar som den fødte kirurg. Venn av kaffedoktoren — liker ikke dens motstandere.

Driver mystisk virksomhet bak Brigadesjefens rygg. Utsetter seg selv og sin bataljon for kontinuerlig fare ved weaselkjøring, er sint når han går feil i lendet, bare når bataljonsjef og kp sjef oppdager det.

OLSEN

Anno 969 etter tusen

Kandidat Olsen så dagens lys i Harstad og trådte sine barnesko i Gangsåsen, han begynte tidlig å besøke Hønehuset på Seljestad. Han startet sin turnerkarriere på Heggenkoilen restaurant, og har siden nesten alltid kommet ned på bena. Han tok forkurs til Krigsskolen i renovasjonsvesenet i Harstad og med denne bakgrunn

har han avansert til løytnant i omgangskrets I. I sitt karrierejag utdannet han seg til fallskjermhopper og ble så glad i dette utstyret at han under en høytidelig fest opptrådte med Badebukse, fallskjerm og gitar, dette ble misforstått av enkelte i hans egen krets.

Kandidaten er et utpreget friluftsmenneske og isbader, han har stupt frivillig fra kaia i Gryllefjord og ufri-villig fra båt i Målselvfossen i flom. Enkelte onde tunger i den gemene hop vil ha det til at løytnanten i sitt karrierejag forsøkte å kvalifisere seg til stillingen som fiskerikonsulent i Troms fylke som var ledig på dette tidspunkt.

Kandidaten er en typisk PR mann, som alltid sørger for å ha et stort publikum under sine kvalifiseringsforsøk.

I sitt karrierejag presterte kandidaten å få endret oppsettelsesplanen for Bn II/Brig N med det resultat at han ble leder for ras og fjellsikringstjenesten ved garnisonen. Kandidaten er et verdensmenneske og det sies i turistkretser at han er kjent i fra KILPISJÄRVI til COSTA del Sol.

Hans devise skal være: MOMENTO — MOMENTO!

GRANSÆTHER

Anno 975 etter tusen

Kandidaten vokste opp nær svenskegrensen, nærmere bestemt i teigen hvor GUSTAV MAURITZ ARM-FELT trakk seg tilbake i 1808. 6 år senere led svenskene igjen nederlag i de samme traktene. Kandidatens adferd bærer preg av dette.

Har siden han var menig vært redd for å bli låst inne og går derfor alltid med nøkkelknippe i beltet.

Ved passering av MAUKSTADMOEN i sportsfly liker han å fly oppned, noe som forøvrig gjentar seg daglig i kontorbygget.

Er også ivrig fallskjermjeger og ser i det sivile ut som en vingkaptain, såsant han ikke går i ridebukser.

Han er forkjemper for fysisk fostring og spesielt for «morgenrunden» før hver morgenoppstilling. Trener som aldri før etter at hans frille ankom MAUKSTAD-MOEN.

Elsker utmarsjer. På grunn av bensinsparing vandret han med «B-gjengen», populært kalt Kiellands Drops, fra SKIBOTN til MAUKSTADMOEN — PÅ PILS.

Det sies at kandidaten har innført en ny leksjon i «Stridsteknikk» med betegnelsen: «Hvor er kløv og esk»?

Er helst med på de møtene han ikke har tid til å være

med på. For sikkerhets skyld er han medlem av alle befalsforeninger i NORGE.

Eksponerer seg som SJEF enten som krigsfange, «personellgruppemøte FANTOM» eller som troppsfører.

Hater ordet «delvis» slik at enten er man med eller så er man ikke med.

Den Grufulde føler velbehag i kandidatens nærvær.

Hans devise skal være: «JEG BLIR G-A-A-A-L!!!»

KAPT KIRKESTUEN

Motto: GIRKO GAMMA

Vedkommende landet mellom oss omtrent på samme tid som Ballubakrigene raste på det verste. Kom på grensevakt og iførte seg og sine menn helskjegg, skaller og finnekniv som krigsantrekk. Hadde problemer med å bo i hus og låg heller i snehuler og gammer, og fikk derav navnet «GIRKO-GAMMA».

Har spesialisert seg på strid i tettbebyggelse og improvisering av miner omkring lysnett, og er derfor den første som har brukt to sett sikringer for en kaserne i løpet av en økt.

Elsker å synge og trampe takten til tyske kampsanger hele døgnet, dersom han med sikkerhet vet at han har folk boende under seg.

Fyrer opp i peisen uten å vite om det er skorsteiner til stede. Brukte for anledningen alle brannsløkningsapparatene i garnisonen til leirmesterens store forargelse. Resultat: En bolig PK brannskadet, en hustru PK sjokkskadet.

Låg på Fjellfroskvatnet i 14 dager og forsøkte, med stort hell, å forflytte alle lenestolene fra messa til sitt nyreiste befal-«HEAD-QUARTER».

Har vært borte og profesjonert seg som «GORILLA-HOPPER I FRITT FALL». Kvalifiserte seg og fikk en trønderske som hustru på kjøpet. Har hoppet fra så stor høyde at han etter dette lager sine egne IOP'er.

Mener, og er av den formening, at løytnants barn godt kan leke med fenriks barn uten at disse tar skade av det. Fra sikre kilder opplyses det at kapteinen spiser opp pålegget og bare pålegget i Bnko.

Har som leveregel: Lenge ute, langt skjegg og høyhalsete gensere.

EMBLEMSVÅG

Da kandidaten overtok bataljonen karakteriserte Brigadesjefen han som erkeinfanterist. Denne uttalelse han har levet opp til — det er et FAIT ACCOMPLI. (Leses Feta Kompli).

Kandidaten har dessuten drevet med dyreoppdrett med henblikk på veddeløp. Han er dyrevenn og elgjeger. Kandidaten har utmerket seg for sin omsorg for sine menn. Han er forsynings ekspert. Under øvelse «DEVDIS», febr. 64, planla han egenhendig — til tross

for at han ble frarådet av ridder HØGSETH — en storstilet suppeaksjon i en for bn avgjørende fase, ved å framføre varm havresuppe til bn under mottoet: «Suppen skal frem — men den skal også tilbake».

I siste verdenskrig, da kandidaten tjenestegjorde bl.a. i Skottland, utmerket han seg med sitt utmerkede oppdrett av kakkerlakker med henblikk på kakkerlakkveddeløp. Hans kakkerlakk viste gode fighter-egenskaper.

Kandidaten er ekspert i nærstrid, således innlot han seg i nærstrid med en løpsk hest i Dividalen høsten 65. Kandidaten gikk seirende ut av striden med en lettere hjernerystelse, men hesten ble temmet. — Det er et FAIT ACCOMPLI. Kandidaten elsker LIMERIKS, f.eks. denne:

*En ob som likte å pjalle
dro ut på jakt for å knalle
og elgen, den så'n
men skjøt ikke på'n
trodde den var utenfor vallet.*

Hans devise skal være: FAIT ACCOMPLI.

TEIGE

Anno 977 efter tusen

Kandidaten trådte sine militære barnesko syd i riket, og møtte iført de samme sko til tjeneste i MAUKERIKET anno 1977. På tross av den forholdsvis lange tid som er gått siden da, kan Hans Majestet enda ikke se at det helt har lyktes kandidaten å komme seg utav disse overfornevnte sko.

Kandidatens tjenesteiver er formidabel, så formidabel at den rett ofte har vekket H.M. interesse — sterkest på julegildet for to år siden, hvor kandidaten ble prøvofremstillet for det ærverdige collegium.

Imidlertid har kandidaten i det forløpne år handlet helt i tråd med H.M. beste intensjoner og på tvers av alle andre gitte normer.

Kandidatens innsats på E/S sektoren har til de grader velbehaget H.M. slik at han nå føler seg viss på at det nå sikkerligen er to russere bak hver busk mot tidligere en. HYSJ-hysj virksomheten i forbindelse med skifting av koder i en av avdelingens safer parret med en etter H.M. mening lav og behagelig teknisk innsikt, resulterte i overtidsarbeide og særdeles lettvinnt omgang med diverse sikkerhetsinstruksjoner for flere av H.M. krigsmend.

Kandidatens hundehold er legendarisk. Da herværende myndigheter grep inn og forlangte det aggressive villdyr forsvarlig sikret, ble dette, uten det minste tegn på demonstrativ vilje til samarbeid, gjort ved at benevnte hund av type stor GOLDEN RETRIEVER, ble iført fallskjermline med halvkilos karabinkrok og sendt til lufting i boligfeltet under ledelse og manglende kontroll av barn på omtrent halve hundens størrelse. Kandidatens innsats på Bataljonens radionett skal heller ikke glemmes. Umotiverte forfremmelser og like raske degraderinger av kp.høvdingen under øv. «BARFROST» hører med til de episoder som behager H.M. meget.

Bataljonens oppgave; nåtid og framtid

Det er gjennom kunnskap om historien man kan si noe om fremtiden og utviklingen, og i denne sammenheng er det oppdraget og endringen av dette som vil påvirke utviklingen.

Oppdraget

Etter at Tysklandsbrigaden ble avviklet og 2. Bataljon, via Brigaden i Sør-Norge ble opprettet på Skjold har hovedoppgavene hele tiden vært:

- a) Å være en stående beredskapsavdeling i en militær-geografisk utsatt landsdel.
- b) Å utdanne befal og mannskaper til vår verneplikts-hær.
- c) Å ivareta og forvalte materiell, bygg og anlegg på en best mulig måte slik at grunnlaget for en god utdanning og beredskap til enhver tid er tilstede.

Ingen av disse oppgavene har prioritet foran andre,

men må sees som en helhet og løses i balanse. Det er summen av disse faktorene, tilstedeværelsen av høyt utdannede avdelinger med godt materiell, som tilsammen skal skape den krigsavvergende effekt som er vårt forsvars hovedoppgave.

Beredskapsoppgaven

Når bataljonen ble forlagt til Skjold, var dette et resultat av den «Kalde krig» som utviklet seg mellom stormaktene etter den andre verdenskrig. Norsk militær og politisk ledelse så det som en nødvendighet å plassere større militære styrker i Nord-Norge enn det som mobiliseringspotensialet i landsdelen representerte. Følgelig ble de fleste av landets utdannings-avdelinger forlagt til Nord-Norge med oppgave og også være beredskapsavdeling og skape en militærstrategisk balanse i dette området, som motvekt til den militære sovjetrussiske tilstedeværelse på Kola.

Kandidaten er dessuten kunstnerisk anlagt, er medlem av den eksklusive Piberøgerforening og har til H.M. store forundring ennå ikke klart å treffe den nåværende Bn.høvding's automobil. Dette lykkedes overordentlig godt ved en tidligere anledning.

Kandidaten er — etter H.M. oppfatning — rask fremadstrebende og stadig snublende i sin iver etter å tilfredsstille flest mulig på kortest mulig tid.

Hans devise skal være: HYSJ — HYSJ — HØR NÅ HER!

FODSTAD

Anno 984 etter tusen

Kandidaten er opprinnelig fra MO I RANA, men har sin hjemmebase i Bardu. Han har tjenestegjort i Maukeriket i forholdsvis kort tid, men har likevel rukket å markere seg til Hans Majestet Den Grifulde Mauks tilfredshet og velbehag.

Kandidaten er kjent for sine lynkjappe avgjørelser, som for eksempel den gang han glemte sin grunnutrustning i garnison da han skulle ut på øvelse, hvorpå han beordret sin kompaniskriver til å avlevere sitt ditto utstyr med ordre om ikke å vise seg utenfor teltet under øvelsen.

I sin tid som høvding i bataljonens trenområde var han ofte på farten, men fant alltid tilbake, — spesielt etter at trenområdet var etablert.

Under et større slag på Hinnøya høsten anno 984 etter tusen, som bataljonens høvding uti forsyninger, var kandidaten ikke snauere enn at han like godt prompte ga ordre til Pitroppen i nabobataljonen om iverksetting

av feltarbeider for å lage vadested for bataljonens trenkjøretøyer etter at fienden hadde sprengt en viktig bro. Da dette arbeidet likevel ikke førte fram, tok kandidaten en vanlig råbløff og fikk på den måten deler av trenområdet over den sprengte broa.

Kandidaten er en mester i å delegere sitt arbeide under et angivelig godt resonnement: — HVORFOR SELV GJØRE TING ANDRE KAN GJØRE FOR MEG —.

Han opererer ofte under øvelser som pirat på nett, til stor fortvilelse for sambandsoffiseren, som for eksempel ved å dukke opp på de utroligste stasjoner, for deretter å utgi seg for en helt annen stasjon.

Kandidaten har også hatt tjeneste som håndverker i sin bopel mens han tok sin forvaltningsutdanning i Tigerstaden. Resultatet var at flere beboelsesrom ble satt under vann, til stor ergrelse for seg selv og sitt vertskap.

Ellers er kandidaten mest kjent som en fremragende jeger, av den type som tar tre harer på ett skudd eller en flokk ryper på samme skuddet.

I hans stridsjournal står alltid bokført en flokk ryper og noen harer uansett jaktens utbytte. Han er den eneste jeger i Altevannstraktene som er innehaver av en sekk hvis jakt- og fiskeutbytte vokser jo nærmere bygda han kommer. På forespørsel er det aldri mulig å få kjøpt vilt av kandidaten fordi han alltid har spist opp viltet selv kort tid etter jakten.

Hans Majestet Den Grifulde Mauk har megen velbehag i kandidaten.

Hans devise skal være: — TYVE RYPER OG NOEN HARER —.

Behovet og oppgavene har ikke endret seg vesentlig siden den gang. Løsningen av dette oppdraget er fortsatt en høyt prioritert oppgave ved bataljonen, som spesielt setter sitt preg på tjenesten ved geværkompanienes tjeneste i Skibotndalen, med de grensevakt-oppgavene som avdelingen her er pålagt.

Selv om antall permisjoner har øket, og personellets bevegelsesfrihet er utvidet har likevel de bedrede kommunikasjoner gitt muligheten til raskere varsling og retur til avdelingene.

Utdanningsoppgaven

Å måle utdanningsproduktiviteten til en infanteribataljon har alltid vært et problem. I 1984 ble det gitt utdanning til 1300 vernepliktige soldater, og 231 befal tjenestegjorde ved bataljonen. Tilsammen i de 30 år bataljonen har eksistert har mer enn 30 000 vernepliktige og 5000 befal tjenestegjort ved avdelingen.

Kvalitativt er det vanskeligere å måle produktet. Det er ikke tvil om at vi i tidligere tider utdannet gode soldater ved bataljonen. Hardførhet og utholdenhet har vært 2. Bataljonens kjennetegn gjennom tidene. Etter hvert har flere permisjoner og redusert arbeidstid satt begrensninger i øvingstiden. Når erfarne offiserer i dag likevel mener at utdanningsnivået er meget høyt, har dette sin forklaring i bedre utdanningsprogrammer, samt planlegging og utnyttelse av de samlede ressurser. Sist, men ikke minst har en også bedret utdanning av befal opp mot de oppgaver som venter ved avdelingene.

Nye begrensninger i utdannelsen er kommet og vil sansynligvis også komme i fremtiden. Skal vi fortsatt holde et forsvarlig utdanningsnivå må neste skritt gå i retning av større investeringer på utdanningssiden. Utbygging av Råvann skytebane er et viktig skritt i denne retning, men som må følges opp med ytterligere tiltak for å optimalisere tilgjengelig utdanningstid.

Forvaltningsoppgaven

På den tredje oppgaven, ivaretagelse av materiell, bygg og anlegg, er kanskje de største synlige forbedringer skjedd. Først og fremst har vedlikeholdshallen gitt sjåfører og vedlikeholdspersonell muligheter til å utføre et effektivt vedlikehold også om vinteren. En stadig oppdatering av utdannelsen og vedlikeholds-rutinene har fulgt opp de forbedrede mulighetene, slik at det i dag normalt kan noteres 95% operativitet på bortimot alt materiell til enhver tid. Med tanke på den nært forestående materielltilførsel for å forsterke og modernisere vår hær, kan en derfor trygt konstatere at grunnlaget som nå er lagt på personell- og organisasjonssiden, skulle være vel skikket til å motta, bruke og ivareta materiellet på en forsvarlig måte.

Fremtid

Med tanke på fremtiden, er det lite som tyder på at bataljonens hovedoppdrag blir endret. Derimot vil helt sikkert nye problemer og utfordringer oppstå i

løsningen av disse oppgavene. Øket krav til beredskap vil kunne møtes med raskere varsling ettersom teletjenestene utvikles, og raskere transport ved at det også blant soldatene blir mer vanlig at den enkelte disponerer personbil.

Det ser likevel ut til at det er på utdanningssiden at de største utfordringene ligger. Innføring av nye våpen og nytt utstyr taler for ytterligere spesialisering for å behandle og utnytte dette, samtidig som beredskapsfravær og krigserfaring taler for at personellet må kunne flere jobber. Utdanningstid til disposisjon har til tross for dette bare gått nedover, og må også forventes å gjøre dette i fremtiden.

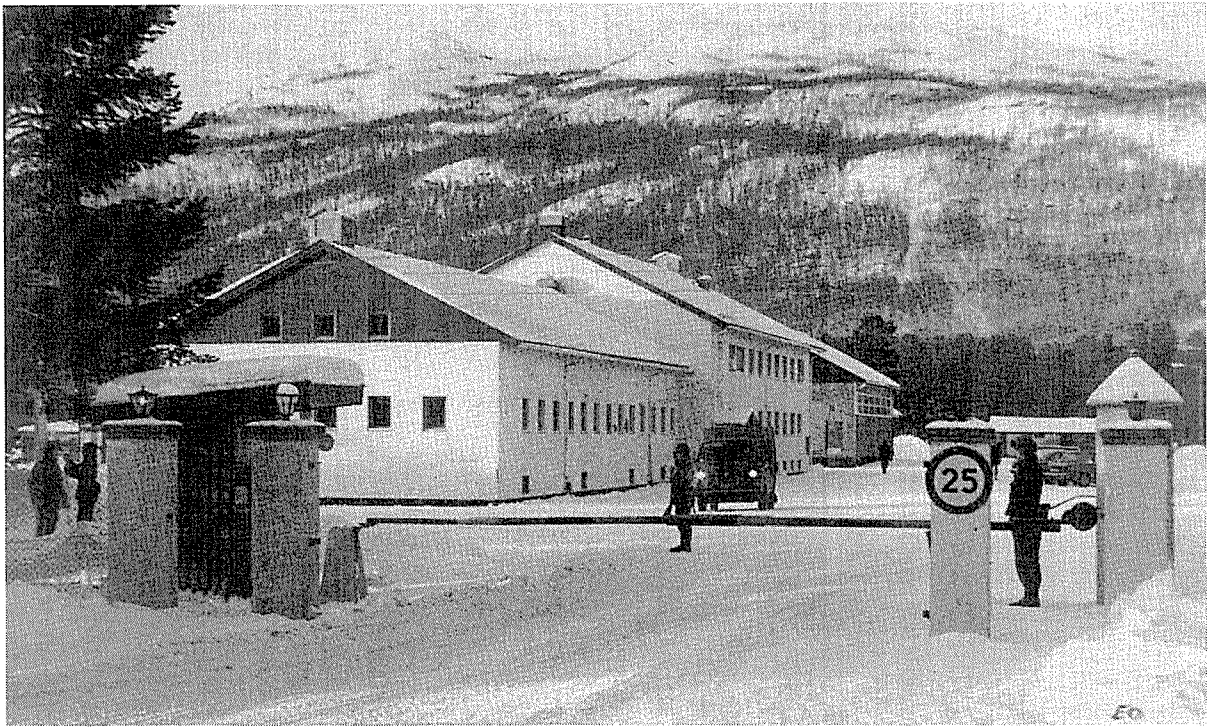
Det synes derfor at det vil bli utdanningsoppgaven man i fremtiden må konsentrere seg ytterligere om å løse. Elektroniske skytebaner, filmskytebaner, stridsanlegg og simulatorer er alle ting som finnes på markedet i dag og som vil kunne bidra til økt effektivitet i utdannelsen.

Kostnadene ved anskaffelse vil imidlertid langt overstige de økonomiske rammer som i dag stilles til disposisjon.

Ikke desto mindre synes disse kostnadene å være nødvendige dersom det også i fremtiden skal være mulig å utdanne befal og soldater, som har de nødvendige kunnskaper og tro på seg selv og sin avdeling. Det er til syvende og sist denne tillit og tro, grunnlagt under førstegangstjenesten, som skal gi vår mobiliseringshær den indre styrke, som i en større sammenheng skal gjøre våre forsvarsbestrebelse troverdige.

*Steinar Hjertnes
Major/Nestkommanderende*

Vakta i porten

*I tredve år har Skjold garnison
hatt tilhold her innpå Maukstadmoen,
her reistes de første kaserner
i nitten- femti- fem,
og tusen på tusen soldater
har sia tjent her i Brig N.*

*Gutter fra hele Norge
har trampa bakken her,
og gått i langsame timer
ved porten vakt i gevær,
det var trauste, solide karer
som gjorde sin plikt for sitt land.*

*Takk til hver ærlig soldat
som brukte et år av sitt liv
til vakt om vår fred og frihet,
i en verden med ufred og kiv,
– – trufast sto dem i porten
har stått der i tredve år.*

*Her gikk dem i solsteik og varme,
her frøs dem i spikfrost og vind,
her kom dem trøtte og slitne
i fra manøver inn,
– – og mangen skjegglos ong-gut
modnas og vart en mann.*

*Idag bør dem minnes med ære
alle de gutan som
svarte «go vakt skal være»
den dagen da ordren kom,
og uten unnaluring
tok Ag'n på aksla og gikk.*

Arne Lyngås

Godt militært/sivilt samarbeid

Av Per Erik Moen

Øverbygd år 1952. Et lite bygdesamfunn, hvor alle kjente alle. En bygd langt unna storby og stress. Folket i bygda var ikke av de kravstore. Flesteparten hadde jord og skogbruk som livnærings-gesjeft. De var fornøyd med det de hadde i bygda, og ønsket ikke forandringer.

På samme tid, i 1952, ble det satt fart i planene om Bn 2. Det lille bygdesamfunnet Øverbygd lå strategisk viktig til. De stille og rolige Øverbygd-beboerne var generelt skeptiske til planen.

Skulle det legges en bataljon midt i bygda? Hva ville så skje med bygda? Ville det vesle bygdesamfunnet bli revet opp med roten? Ville jord gå tapt til fordel for militære? Disse spørsmål ble samtaleemnene i bygda. Øverbygdingene var skeptiske.....

— Vi var skeptiske til planen. Men la det være sagt med en gang: Det har gått over all forventning. Enkelte små problemer har forekommet, men aldri noe av vesentlig betydning.

Det er en av veteranene i bygda, Birger Stenersen som sier dette.

Stenersen har bodd i bygda siden før etableringen av bataljonen. Han er en av de nærmeste naboer til leiren. Huset hans ligger kun ett stenkast fra leiren. Stenersen forteller: — Skepsisen la seg fort. Vi forsto forsvarets behov, og de forsto våre.

Måtte legge om gårdsdriften

— Noen av oss måtte legge om gårdsdriften. Jeg personlig gikk over til grønnsaker. Men grønnsaker er jo godt, så overgangen gikk greitt, sier Stenersen og smiler. (Ingen sure miner der på gården nei).

— Har forsvaret holdt dere orientert om drift og planer innen bataljonen?

— Ja, forsvaret må fornye seg. De har alltid gjort bygdas beboere kjent med nye planer og framsteg. Vi blir orientert på møter inne i leiren, og våre synspunkter har alltid blitt seriøst behandlet.

Birger Stenersen gir ikke lett slipp på hestene fra kløv kp. Her leier han en hest for å kjøre vann.

— Ingen uvedkomne «gjester» hjemme hos dere?

— Nei, og det overrasker meg litt. I løpet av disse 30 år, har jeg aldri sett hærverk eller ubudne «gjester». Det er ganske enestående, med tanke på alle de som har vært tilknyttet bataljonen.

— Er det noe du savner ved bataljonen/garnisonen?

— Ja, Kløv kp. Det kan jeg si på vegne av alle i bygda. Kløv kp har gjort en kjempe-jobb, og absolutt bidratt til militært/sivilt kultursamarbeid.

Har en gårdbruker stått fast i terrenget eller hatt andre problemer, har Kløv kp alltid hatt en hjelpende hånd, eller skal vi si hest. Indianer- og cowboy-showet som pleide å være høydepunktet på 17. mai, blir et savn, sier Stenersen.

— En kan si at dere som har bodd i bygda siden etableringen er meget godt fornøyd?

— Ja, sier Stenersen. Jeg tror jeg har bygdas befolkning i ryggen, når jeg hevder at det har gått meget bra.

— Har så Stenersen en god fortelling nå i disse jubileumstider?

— Ja, mange artige hendelser har det vært, og jeg vil trekke fram en historie der jeg selv var innblandet:

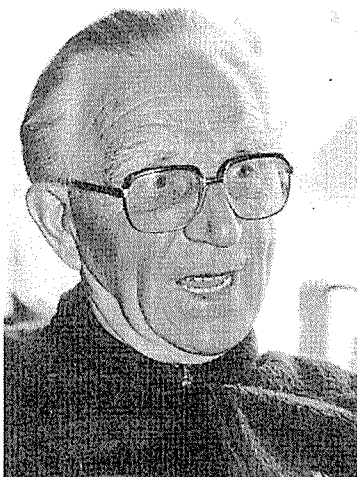
Det var på slutten av 50-årene. På den tiden var oblt Due plasskommandant. Plassmajor var major Fjærli.

Jeg hadde fremdeles kuer på den tiden. Bataljonen hadde laget et kamuflert minefelt like i nærheten av min gård. Forsvaret hadde gjort sin plikt, og satt opp «OBS MINEFELT».

En av mine kuer rotet seg inn i minefeltet, og fikk juret revet av. Dermed måtte jeg ta livet av dyret. Senere kom oblt og majoren.

Majoren sa: — Det er synd at du måtte ta livet av kua, men ser du ikke plakaten med advarsler?

Jeg svarte: — Jo, jeg ser dem, men mine kuer er analfabeter, og det kommer de til å forbli. Majoren ble stum, mens oblt'en fikk seg en god latter.

Birger Stenersen roser Bn 2 for godt samarbeid med lokalbefolkningen.

moco

BUNNPRIS FOR SVINGENDE!

VAR KAREDE BESTSELGER SVINGSTOLEN OSLO LEVERES I BESET 90% TRUKKET MED GJENNOMFARDET FLUO FARGESJE OKSEBLØD, LYS BRUN, BRUN, ELLER HVIT SE PRISEN

790,-

FINNSNES TLF 40955 41260

moco MØBLERAS

Moco Møbler a/s, Postboks 370. 9301 Finnsnes Tlf. 089-40 955, 089-41 260. Du finner oss vis a vis Norolstasjonen på Finnsnes, i 2. og 3. etasje i Oswald Kjør-gården. Velkommen.

MØBLERNE 10.000 KUNDER DE TO FØRSTE ÅR

vi selger er spesielt utvalgt av fagfolk på salgsmesser over hele Skandinavia. Vi velger etter nøye undersøkelser og forhandlinger ut de møblene vi tror vil bli etterspurt, og som vi kan stå for kvaliteten på. Brekkasje og skader har vi sjelden, fordi egne trailere bringer møblene til oss på Finnsnes annenhver uke.

STORT UTVALG

av alle slag møbler gjør at du sikkert finner det du ønsker til ditt hus. Vi har for eksempel til enhver tid utstilt 30-40 salonger, massevis av populære furu- og furulaminatmøbler, stuestoler i mange varianter, entresett, spisestuer, ungdomsmøbler og mye mer. Det du ser her er bare en liten del av utvalget.

RÅD OG VEILEDNING

får du av folk som kan sitt fag og kjenner produktene vi selger. Vi vil gjerne bli kjent med deg, og få vite hva du trenger. På denne måten kan vi vite at de møblene vi eventuelt selger til deg svarer til de krav og ønsker du har, og at møblene tjener den funksjonen de skal ut fra ditt spesielle behov.

VI BRINGER

møblene gratis hjem til deg om du har behov for det. Mokobilen går faktisk i faste ruter i midt fylket. Det sier litt om kundemasse og etterspørsel. Og service. Avbetaling. Kjøpekort. For-svarets Personellservice A/S

ÅPENT:
Mandag — onsdag og fredag: 09.00—16.30
Torsdag: 09.00—18.00
Lørdag: 09.00—14.00

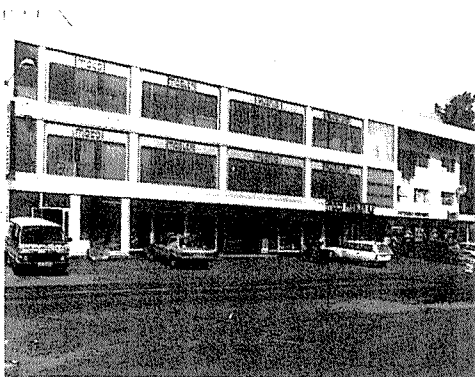
moco MØBLERAS

Moco Møbler A/S ble etablert på Finnsnes i mai 1982, i Oswald Kjørers bygg på Finnsnes. Til tross for en etter alminnelig oppfatning ugunstig plassering i 2. og 3. etasje, og ikke i gateplan, har en allerede fra starten opplevet en enorm interesse og besøk av kunder i hele distrik-

ten. Mocos kundekrets strekker seg også godt utenfor fylkets grenser, noe som må ses som et resultat av utadrettet informasjon, bred satsing på service overfor kundene, og ikke minst gode produkter som grunnet massive innkjøp kan selges til spesielt lave priser over hele lin-

jen. Det er alltid kundene som velger og bestemmer hvilket tilbud som er attraktivt. Og her teller ikke bare prisene, men også varens kvalitet, service og betingelser i forhold til disse prisene. En årsmotsetning på rundt 10 millioner kroner viser at Moco har «truffet mange

hjemme». I løpet av de to årene forretningen har bestått på Finnsnes er det i alt effektivt ca 10.000 ordrer til kunder i distriktet. Dette må en ha lov å anse som en solid anerkjennelse fra distriktets kvalitetsbevisste publikum og en god referanse for forretningens tilbud og effektivitet.

Vi ønsker deg velkommen til en forretning hvor du, i godt selskap med flere, tusen andre

Moko-kunder vil få den beste service vi kan yte deg.

MØBLER ER PRAKTISK INVESTERING I TRIVSEL OG GODE BO-OMGIVELSER

Møbelmester Kolbjørn Klausen

Møbleringen av huset ditt er like avgjørende for anvendelse og komfort som huset ditt elers er det. Dette tar vi hensyn til, blant annet med vår lavpris profil. Vi gir deg muligheten til å tenke, planlegge og anskaffe flere enheter samtidig, og la møblene virke sammen som en enhet i husets forskjellige rom, slik at de stilmessig og praktisk skaper den funksjonen du ønsker.

Moco har et stort utvalg av møbler av alle slag, og vi følger nøye tidens krav til design og kvalitet. Vi ønsker deg velkommen inn når det måtte passe deg. Ta en rundtur i lokalene og få ideer om møblering i ditt eget hjem. Vi står til tjeneste med råd og vink og kan svare på de fleste spørsmål du måtte ha å stille om dette temaet.

WEVLE FINNSNES

RIMELIGE KVALITETSMØBLER — IKKE BARE FOR SØRINGENE

Søringene har i de senere år kunnet vasse i rimelige møbler. Her nord har vi måttet nøye oss med å lese annonsene fra store møbelforretninger med «super-tilbud» i hovedstadspressen. Men det er langt til Oslo. Og det må det gjerne være. For nå klarer Moco Møbler a/s på Finnsnes å selge møbler til minst like lave priser som de store i Oslo. Til tross for høye kostnader på frakt over lange avstander. Hvordan? Jo vi reiser rundt på besøk til møbelmesser og fa-

brikker over hele Skandinavia, pruter, forhandler og velger varene selv. Og ikke minst: Vi kjøper inn store partier sammen med endel andre butikker i Nordnorge. Og når vi kan kjøpe billig kan vi selge billig også. Og det velger vi å gjøre.

MEG MOCO FINANS KAN DU KJØPE MØBLER

Vi har herred tilstede av å introdusere et nytt og bedre lånetilbud til våre kunder. MOCO FINANS.

MOCO FINANS er et kredittselskap som vi kan gi deg over diskten.

MOCO FINANS dekker hele møbelkjøpet.

MOCO FINANS gir du uten kontantbeholdning når du handler.

MOCO FINANS er et banklån som gir deg rett til fradrag av rentene på selvangivelsen din.

MOCO FINANS får du med avtregning opp til 24 måneder.

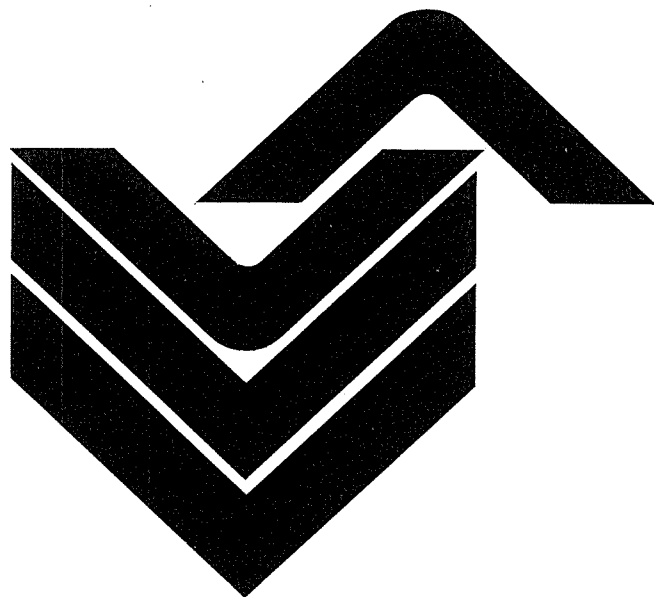
MOCO FINANS gir deg rett til vår faste kontantrabatt på 10% på kjøp over kr 2000,-.

MOCO FINANS lånet kan inntas sin helhet når du måtte ønske det.

MOCO FINANS blir du kun belastet om for effektiv låntid.

Slik innom snart så gir vi deg nærmere orientering om vårt tilbud. Velkommen til Moco.

UTEN KONTANTER

Vår stående beredskapsstyrke - som stadig forsterker det nord-norske forsvar - saluterer Infanteribataljon nr.2 ved 30-års jubileet.

Aspelin-Stormbull Tromsø A.S

Stakkevollveien 15, 9000 Tromsø, Tlf.: (083) 57 233

**Alltid ferske
bakervarer**

fra

JOHNEX

AKSJESELSKAP
9301 FINNSNES

Vårheim & Co.

DAGLIGVARER

Tlf. (089) 38 153

Gode varer for lite penger

Kommisjonær for Norsk Tipping og Pengelotteriet

Garasjeutleie — Rutebilekspedisjon

Fryseboksutleie — Medisinutsalg

BRUK BANKEN SOM FINNES I DITT LOKALE MILJØ
PENGENE BLIR DERVED I LOKALSAMFUNNET

SPAREBANKEN

NORD

AVD. MÅLSELV

NÅR DU BRUKER DEN LOKALE BANKEN
SKAPER DU VEKST I LOKALSAMFUNNET
